

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA**

**Zdaňovanie príjmov fyzických osôb a spoločností
vo vybraných štátoch západnej Európy**

Diplomová práca

Bratislava 2021

Maroš Berčík Bc.

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA**

Evidenčné číslo:

**Zdaňovanie príjmov fyzických osôb a spoločností
vo vybraných štátoch západnej Európy**

Diplomová práca

Študijný odbor: ekonómia a manažment

Študijný program: daňovníctvo a daňové poradenstvo

Školiace pracovisko: katedra financií

Vedúci záverečnej práce: prof. Ing. Anna Schultzová PhD.

Bratislava 2021

Maroš Berčík Bc.

Ekonomická univerzita v Bratislave

Národohospodárska fakulta

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta: Bc. Maroš Berčík
Študijný program: daňovníctvo a daňové poradenstvo (Jednoodborové štúdium, inžiniersky II. st., denná forma)
Študijný odbor: ekonómia a manažment
Typ záverečnej práce: Inžinierska záverečná práca
Jazyk záverečnej práce: slovenský
Sekundárny jazyk: anglický

Názov: Zdaňovanie príjmov fyzických osôb a spoločností vo vybraných štátoch západnej Európy

Anotácia: Prístupy štátov západnej Európy k zdaňovaniu príjmov fyzických osôb a spoločností. Vplyv položiek ovplyvňujúcich základ dane a daňovú povinnosť subjektov vo vybraných štátoch. Vývoj a zhodnotenie zloženej daňovej kvóty v sledovaných štátoch za dlhšie časové obdobie. Daňové opatrenia ovplyvňujúce vybrané makroekonomické ukazovatele týchto štátov.

Vedúci: prof. Ing. Anna Schultzová, PhD.

Katedra: KF NHF - Kat. financií NHF

Vedúci katedry: prof. Ing. Pavol Ochotnický, CSc.

Dátum zadania: 21.12.2019

Dátum schválenia: 15.01.2020

prof. Ing. Pavol Ochotnický, CSc.
vedúci katedry

Pod'akovanie

Touto cestou by som chcel pod'akovať **prof. Ing. Anne Schultzovej PhD.** za odborné vedenie a cenné pripomienky, ktorými prispela k vypracovaniu tejto práce a ako aj za jej čas, ktorý mi pri tvorbe venovala.

ABSTRAKT

BERČÍK, Maroš: Zdaňovanie príjmov fyzických osôb a spoločností vo vybraných štátoch západnej Európy. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra financií. – prof. Ing. Anna Schultzová, PhD. – Bratislava: NHF EU, 2021, 70s.

Kľúčové slová daň, daňová politika, daňové zaťaženie, zdaňovanie príjmov, daňové ukazovatele

Cieľom záverečnej práce je charakteristika prístupov k zdaňovaniu príjmov fyzických osôb a spoločností vybraných štátoch západnej Európy. Pre tento účel sme zvolili štáty Francúzsko a Írsko. Práca je rozdelená do 3 hlavných kapitol deliacich sa na ďalšie podkapitoly. Práca obsahuje 8 obrázkov a 8 tabuliek. Prvá kapitola je venovaná súčasnému stavu riešenej problematiky doma i v zahraničí, v ktorej definujeme základne pojmy ako daň, daňové funkcie, daňová politika. Charakterizujeme aj daňovú harmonizáciu a konkurenciu v Európskej únii. Pozornosť sme venovali tiež daňovému zaťaženiu a daňovému mixu, ako aj ich ukazovateľom. Druhá kapitola stručne charakterizuje cieľ tejto práce, ktorý úzko súvisí s praktickou časťou práce a s metódami jej skúmania. Tretia kapitola sa zaoberá konkrétnymi daňovými politikami uplatňovanými Francúzskom a Írskom. Okrem daňových opatrení sme našu pozornosť venovali aj analýze daňových a makroekonomických ukazovateľom. Jedná sa o zloženú daňovú kvótu, daňový mix, rozloženie daní podľa ekonomických faktorov, implicitnú daňovú sadzbu a daňový klin.

ABSTRACT

BERČÍK, Maroš: *Income taxation of the individuals and corporations in the countries of Western Europe*– University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy; Department of Finance. – prof. Ing. Anna Schultzová, PhD. – Bratislava: NHF EU, 2021, 70p.

Keywords tax, tax policy, tax burden, income taxation, tax indicators

The main goal of the final thesis is to characterize different approaches of income taxation of individuals and companies in selected countries of Western Europe. We have chosen countries France and Ireland. The work is divided into 3 main chapters which we have subdivided into other smaller subchapters. The thesis contains 8 pictures and 8 tables. The first chapter is devoted to the current condition of the solving problem at home and also abroad. We theoretically define the basic concept of tax, tax features, tax principles and tax policy. We have also characterized tax harmonization and tax competition in the European Union. We also paid attention to the tax burden and tax mix, as well as their indicators. The second chapter briefly characterizes the goal of this work, which is closely related to the practical part of the work and the methods of its research. The third chapter deals with the specific tax policies pursued by France and Ireland. In addition to tax measures, we also paid attention to tax and macroeconomic indicators - the tax quota, the tax mix, the distribution of taxes according to economic factors, the implicit tax rate and the tax wedge.

Obsah

Úvod	8
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	10
1.1 Definícia pojmu daň	10
1.2 Daňová politika	15
1.3 Harmonizácia daní	19
1.4 Daňová konkurencia	24
1.5 Daňové zaťaženie	25
1.6 Vplyv hospodárskej situácie vybraných štátov na daňový mix	27
1.7 Charakteristika sledovaných štátov západnej Európy	30
2 Cieľ práce, metodika práce a metóda skúmania	35
3 Výsledky práce a diskusia	36
3.1 Francúzsky daňový systém	36
3.2 Zdaňovanie príjmu právnických osôb vo Francúzsku	41
3.3 Írsky daňový systém	46
3.4 Daň z príjmov fyzických osôb v Írsku	46
3.5 Írsko - daň z príjmu právnických osôb	49
3.6 Daňové a makroekonomické ukazovatele	54
Záver	62

Úvod

Daňové príjmy tvoria najväčšiu časť príjmov štátneho rozpočtu a financujú väčšinu výdavkov verejných rozpočtov, preto majú veľký význam pre fungovanie štátu, ako takého. Primárnym zámerom tejto diplomovej práce je charakterizovať a porovnať prístupy k zdaňovaniu príjmov fyzických osôb a spoločností vo vybraných krajinách západnej Európy. Pre účely našej práce sme zvolili štáty Francúzsko a Írsko. V práci sme sa zamerali na daňové politiky a opatrenia jednotlivých štátov. Popísali sme, aké príjmy sú zdaňované, akým sadzbám podliehajú, aké položky ovplyvňujú základ dane, aké daňové úľavy a bonusy je možné v jednotlivých krajinách uplatniť. Po analýze konkrétnych daňových politík sme prešli na daňové ukazovatele, pomocou ktorých sme porovnali úrovně celkového daňového zaťaženia štátov a ďalšie makroekonomické ukazovatele súvisiace so zdaňovaním príjmov fyzických osôb a spoločností. Pri týchto ukazovateľoch sme pre lepšie a širšie porozumenie problematiky pracovali okrem údajov Francúzska aj Írska aj s údajmi Slovenska ako aj údajmi EÚ-27. Ukazovateľ EU-27 vyjadruje priemerné hodnoty všetkých členov Európskej únie.

Diplomová práca je rozdelená do troch kapitol. Prvá kapitola práce predstavuje teoretický úvod do skúmanej problematiky. V úvode prvej kapitoly sú uvedené základné definície z daňovej oblasti, ktoré sú dôležité pre porozumenie problematiky v ďalších častiach práce. Stručne sme charakterizovali základné funkcie daní a vysvetlili všeobecne uznávané daňové princípy, základné náležitosti dane, ako aj daňovú politiku a daňový systém. Následne sme poukázali na situáciu, ktorá sa týka daňovej harmonizácie a konkurencie uplatňovanej, respektíve neuplatňovanej v Európskej únii. Obsahom prvej kapitoly je tiež problematika daňového zaťaženia. Pomocou ukazovateľa zložená daňová kvóta sme vyčíslili výšku celkového daňového zaťaženia, ktoré vykazujú sledované štáty. V ďalšom kroku sme preskúmali, ako členstvo v Európskej únii a jej daňová politika vplýva na daňový mix štátov, porovnali sme výšku podielov jednotlivých druhov daní na celkovom daňovom zaťažení – jedná sa o priame dane, nepriame dane a odvody do fondov sociálneho a zdravotného zabezpečenia. V závere prvej kapitoly sme ešte stručne charakterizovali ekonomickú a hospodársku situáciu Francúzska a Írska.

V druhej kapitole práce sme sa zamerali na konkrétnu daňovú politiku jednotlivých štátov. Stručne sme poukázali na daňový systém ako celok, následne sme analyzovali systém zdaňovania príjmov fyzických osôb. Zaoberali sme sa charakteristikou daňovníka, príjmami, z ktorých sa vyčísluje jeho daňová povinnosť, ktoré príjmy sú od dani

oslobodené, do akej úrovne nie sú príjmy zdaňované. Tiež sme uviedli daňové sadzby, ktorým príjmy od jednotlivých úrovní príjmu podliehajú. Vymedzili sme položky, ktoré ovplyvňujú základ dane, ako aj daňové bonusy, ktoré znižujú už vypočítanú daňovú povinnosť. Vysvetlili sme možnosti spoločného zdanenia manželov, ako aj daňové odpočty, ktoré je možnosť aplikovať, v prípade starostlivosti o deti. Po spracovaní zdaňovania fyzických osôb, sme sa zamerali na zdaňovanie príjmov právnických osôb. Zadefinovali sme, za akých podmienok je spoločnosť v konkrétnom štáte považovaná za rezidenta, ktoré príjmy podliehajú dani a ktoré nie, akým sadzbám príjmy podliehajú, akými položkami je možné ovplyvniť základ dane. Určili sme, aké špeciálne daňové úľavy a režimy môžu byť poskytnuté v jednotlivých štátoch. Keďže odvody sú tiež platbou, ktorá zvyšuje celkové daňové zaťaženie, zahrnuli sme do našej práce aj odvody do fondov sociálneho a zdravotného poistenia. Stručne sme charakterizovali aj nepriame dane.

V ďalšej časti práce sme analyzovali a porovnávali daňové a makroekonomické ukazovatele Francúzska, Írska, Slovenska ako aj priemerné hodnoty EU-27. Keďže téma práce je zameraná hlavne na zdaňovanie príjmov, určili sme, aký podiel na celkovom daňovom zaťažení tvoria priame dane a určili sme, aké sú podiely jednotlivých priamych daní – dane z príjmov fyzických osôb, dane z príjmov spoločností a iné priame dane. Podobne sme postupovali aj pri sociálnych príspevkoch, ktoré sú taktiež súčasťou zloženej daňovej kvóty. Určili sme pomer medzi výškou sociálnych príspevkov odvodených zamestnávateľmi a zamestnancami. V ďalšom kroku práce sme porovnali výšku zdanenia jednotlivých ekonomických funkcií – práce, spotreby a kapitálu. Následne sme podrobili analýze implicitné daňové zaťaženie práce, ktoré vyjadruje všetky priame a nepriame dane a taktiež príspevky do fondov sociálneho a zdravotného zabezpečenia (platené z príjmov zamestnanca aj zamestnávateľa) v pomere ku všetkým celkovým nákladom práce. Posledným sledovaným ukazovateľom daňového zaťaženia práce je efektívny daňový klin – porovnali sme výšku daňového zaťaženia práce daňovníkov s rôznymi úrovňami príjmu – jednalo sa o príjmy s výškou 67%, 100% a 167% priemernej mzdy a zistili sme, či v jednotlivých krajinách nastáva progresivita zdanenia pri zdanení príjmov fyzických osôb. Následne sme porovnali aj daňový klin pre bezdetný manželský pár a pre pár s dvomi deťmi. Záverečným krokom v našej práci bolo stručné zhrnutie nadobudnutých poznatkov.

V práci sú využité ako zdroje knižné, tak aj zdroje elektronické. Teoretická časť vychádza predovšetkým z knižných zdrojov venujúcich sa daňovej problematike, zatiaľ čo pri tvorbe analytickej časti práce boli využité najmä databázy Eurostatu, Medzinárodného Menového Fondu, Svetovej banky ako aj výsledky prieskumov OECD.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

V tejto kapitole sme sa zamerali na teoretické aspekty dane. Charakterizovali sme daň, daňové funkcie ako aj daňové náležitosti. Popísali sme daňovú politiku a jej vplyv na hospodárstvo. Zdefinovali sme daňový systém, daňovú sústavu a klasifikáciu daní. Vysvetlili sme ukazovatele celkového daňového zaťaženia ako aj daňového mixu. Určili sme rozdiely medzi daňovou harmonizáciou a daňovou konkurenciou a následne sme popísali situáciu, ktorá platí pre štáty, ktoré sú súčasťou Európskej únie. V závere tejto kapitoly sme predstavili hospodársku situáciu sledovaných štátov a popísali ich najdôležitejšie makro-ekonomické ukazovatele.

1.1 Definícia pojmu daň

Daň, ktorá je jedným z najstarších ekonomických nástrojov, je súčasťou života jednotlivca a aj spoločnosti už od počiatkov peňažného hospodárstva a existencie štátu. Daň pre panovníka predstavovala dôležitý príjem na financovanie potrieb štátu. Forma daní sa postupne vyvíjala, z nepravidelného naturálneho príjmu sa postupne stával pravidelný finančný príjem, ktorý sa dnes považuje za kľúčový ekonomický nástroj. Štáty si začali uvedomovať dôležitosť tohto príjmu a postupne začala vznikať daňová politika štátu.

Podstatu dane charakterizujú viaceré znaky, medzi ktoré možno podľa Babčáka zaradiť :daň predstavuje peňažnú platbu, resp. peňažné plnenie (daň vo forme naturálnej dane v súčasnosti nepoznáme), ktorú odvádzajú fyzické a právnické osoby – subjekty dane, daň je peňažná dávka nenávratného charakteru (to znamená, že daň je platená do verejného rozpočtu bez nároku na jej vrátenie v pôvodnej alebo obdobnej forme), daň je ukladaná zákonom alebo na základe zákona, daň je určená na úhradu štátnych alebo iných verejných potrieb v podobe peňažnej platby, výška dane je v zákone vopred určená, v záujme právnej istoty povinných subjektov (ide o určenie v podobe daňovej sadzby, podľa ktorej a na základe ktorej sa výsledná daňová povinnosť vypočíta), zákon spravidla vopred určuje aj termíny splatnosti daní, v ktorých sa jednotlivé dane majú platiť (BABČÁK, 2010)

Ako uvádza A. Schultzová, vo všeobecnosti môžeme daň charakterizovať ako povinnú, zákonom určenú, neekvivalentnú, spravidla sa opakujúcu platbu, ktorú daňové subjekty odvádzajú štátu v určenej výške a v stanovenom termíne. (SCHULTZOVÁ, 2018)

Špecifické postavenie medzi daňami zaujíma poistné na sociálne a zdravotné poistenie, ktoré aj napriek tomu, že nespĺňa všetky uvedené vlastnosti, svojou podstatou sa daniam veľmi približuje a je medzi zaradené aj v klasifikácii dani v metodike OECD. Spoločné znaky sa prejavujú hlavne v zákonnej povinnosti tento príspevok odvieť a v pravidelnosti platení. Zároveň výška príspevku sa odvíja prevažne od výšky dôchodku, z ktorého sa platí podobne ako u dane a len v malej miere sa plnenie poistenia určuje od výšky príspevkov.

Funkcie daní

Vo vzájomnom vzťahu s daňami sa používajú aj výrazy fiškálna platba (považujú sa všetky dane) a para-fiškálna platba (nedaňové platby). Daň, ktorá slúži ako fiškálny nástroj vlády, plní tri základné funkcie :

- **Alokačnú funkciu**, ktorej úlohou je zabezpečenie finančných prostriedkov pre potreby verejných rozpočtov, aby sa nenarušili zásady trhovej ekonomiky. Štát musí zasahovať do ekonomického procesu vhodným spôsobom, aby zabezpečil rozvoj ekonomiky.
- **Distribučnú funkciu**, ktorá je spojená s celým procesom rozdeľovania HDP, majetku, atď. Ide o zabezpečenie potrebných príjmov pre verejné rozpočty, ale aj nutnosť vykonať spravodlivé rozdeľovanie príjmov a majetku medzi občanmi, zamedziť dvojitému zdaneniu (zdanenie príjmov medzi dvoma štátmi), ako aj dvojitému zdaneniu (aby ten z ekonomického hľadiska totožný príjem nebol zdanený viac krát).
- **Stabilizačnú funkciu**, ktorá znamená, ako by sa mali koncipovať fiškálna a daňová politika, aby vyhovujúco pôsobili na ciele stabilizačnej politiky. Medzi úlohy stabilizačnej funkcie daní patrí zmiernovanie dopadu cyklického vývoja ekonomiky, skúmanie inflácie vo vzťahu k nepriamym daniam a príjmom, stimulovanie záujmu o prácu a investovanie a ovplyvňovanie spotreby, ponuky a dopytu a vývozu ako aj výrobu cenovou a colnou politikou. (BÁNOCIOVÁ, 2011)

Daňové princípy

Jednotlivé princípy daňových systémov sa môžu v odbornej literatúre líšiť. Všeobecne je však možné stanoviť štyri základné princípy, na ktorých by mal byť daňový systém

moderného štátu vystavaný, a to princíp efektívnosti, administratívne jednoduchosti, pružnosti a spravodlivosti. V ideálnom daňovom systéme by fungovali všetky princípy rovnocenne. Bohužiaľ prax je taká, že posilnenie jedného princípu vedie k oslabeniu princípu druhého. Ideálneho stavu vyváženosti medzi princípmi tak nemožno dosiahnuť.

Hlavné určujúce daňové zásady sú označované ako daňové princípy. Vo všeobecnosti sa dajú definovať ako pravidlá, podľa ktorých sa správajú jednotlivé dane a aj daňový systém ako celok. Je dôležité podotknúť, že daňové zásady majú z pohľadu pôsobenia na hospodársku politiku štátu rozdielnu hierarchickú hodnotu. To má za následok, že pri ich vzájomnej konkurencii sa niektoré z nich budú vzhľadom na určité obdobie (stagnácia alebo hospodárska prosperita) uplatňovať prednostne (SCHULTZOVÁ, 2018)

- **Princíp efektívnosti** znamená, že daň a celý daňový systém má zásadný vplyv na efektívnosť fungovania trhu. Miera zdanenia ovplyvňuje preferencie spotrebiteľa, ktorý sa rozhoduje, či si zakúpi, či nekúpi tovar s nadmerným zdanením, čo logicky vedie k upusteniu od nákupu komodít s vysokým zdanením a nahradeniu týchto komodít iným tovarom s nižším zdanením. Dane by však nemali pôsobiť negatívne. (KUBÁTOVÁ, 2018)
- **Princíp administratívne jednoduchosti** je jedným z najdôležitejších princípov. Zákonodarca musí mať vždy na mysli fakt, že dane, ich výber a správa je určená najširšej verejnosti. Pokiaľ bude daňový subjekt schopný sám jednoducho stanoviť svoju daň v procese autoaplikácie, ktorá mu má byť vymieraná, dôjde k významnému šetreniu na nákladoch na správu daní. Bohužiaľ sa v praxi stretávame skôr s veľmi zložitými daňovými systémami, keď pre ich neprehľadnosť dochádza k daňovým únikom, ktoré môžu byť často aj neúmyselné. Jednoduchý, priehľadný a stabilný systém je taktiež veľkým lákadlom pre zahraničné investície, bez ktorých sa ekonomika štátu, ktorý je členom Európskej únie, v dnešnej dobe nezaobíde. (ŠIROKÝ, 2008)
- **Princíp flexibility.** Daňový systém musí efektívne a pružne reagovať na vývoj štátu a jeho politického zoskupenia, ale to všetko pri dodržaní stability systému. Je dôležité, aby systém zareagoval na významnú zmenu rýchlo bez časových prieťahov a neohrozil tak zamýšľaný zámer štátu. (KUBÁTOVÁ, 2018)

- Posledným základným princípom je **princíp spravodlivosti**. Daňový systém by mal zabezpečiť rovnomernejšie rozdelenie dôchodkov, než aké vyplýva z trhových podmienok. Cieľom je, aby sa zaobchádzalo rovnako so subjektmi na rovnakej úrovni, ktoré disponujú rovnakou alebo podobnou platobnou schopnosťou, a naopak, aby sa činili rozdiely medzi subjektmi na odlišnej úrovni s odlišnou platobnou schopnosťou. Zákonodarca tak musí rozhodnúť, podľa ktorého kritéria budú jednotlivé subjekty zdanené a tiež čo presne bude zdanené. (KUBÁTOVÁ, 2018)

Základné náležitosti dane

Každá daň má svoje náležitosti, ktoré sú vymedzené zákonom. Z nich môžeme vyčleniť tie, ktoré sú pre každú daň charakteristické a určujúce – označujeme ich ako základné znaky daní.

Daňové prvky tvoriace základné náležitosti daňového vzťahu, bez ktorých takýto vzťah nemôže v žiadnom prípade vzniknúť a existovať, a ktoré preto označujeme ako základné, fundamentálne daňové prvky, sú:

- a) **Predmet** daňovo-právneho vzťahu,
- b) **Subjekt** daňovo-právneho vzťahu,
- c) **Základ** daňovo-právneho vzťahu,
- d) **Sadzba** daňovo-právneho vzťahu. (SCHULTZOVÁ, 2018)

A. Schultzová uvádza, že subjektom dane je osoba, ktorá je povinná daň platiť. Môže ním byť fyzická osoba (podnikateľ, ako aj nepodnikateľ – občan) alebo právnická osoba. Subjektom dane v niektorých prípadoch môže byť zákonný zástupca, ručiteľ za daň alebo právny nástupca fyzickej alebo právnickej osoby.

- Určenie **predmetu dane** je východiskom pre vznik, zmenu a zánik daňovo-právneho vzťahu. Na základe určenia predmetu dane vzniká subjektu daňová povinnosť. Predmetom dane tak môže byť zisk, mzda alebo iný príjem, majetok a pod.
- **Subjekt dane** je ten, kto je povinný daň platiť, t.j. fyzická osoba (podnikateľ, ako aj nepodnikateľ – občan) alebo právnická osoba. Subjektom dane v niektorých prípadoch môže byť zákonný zástupca, ručiteľ za daň alebo právny nástupca

fyzickej alebo právnickej osoby. V daňovo-právnych vzťahoch daňové subjekty najčastejšie označujeme pojmami daňovník a platiteľ dane.

- **Základ dane** predstavuje kvantitatívne vymedzenie predmetu dane, na základe ktorého sa vypočíta daňová povinnosť za použitia príslušnej sadzby dane. Medzi základom dane a predmetom dane hlavný rozdiel spočíva v tom, že predmet dane je to, na čo sa daň ukladá (kvalitatívna stránka) a základ dane je to, z čoho sa daň vyrubuje (kvantitatívna stránka).
- **Sadzba dane** predstavuje algoritmus (postup), pomocou ktorého sa zo základu dane, resp. upraveného základu dane stanoví daňová povinnosť. Vzhľadom k existencii rôznorodých daňových objektov a cieľov hospodárskej politiky realizovanej cez daňovú sústavu, stretávame sa s rôznymi typmi daňových sadzieb. (SCHULTZOVÁ, 2018)

A. Schultzová rozlišuje nasledujúce sadzby dane:

- 1) **Pevnú sadzbu dane** z vyčísleného základu dane, napríklad v prípade selektívnych daní zo spotreby (sadzba na 1 hl piva, na 1 hl vína a pod.) alebo niektorých daní z nehnuteľností (sadzba na 1 m² záhrady) atď.;
- 2) **Percentuálnu sadzbu dane**, ktorá môže byť:
 - **Proporcionálna (lineárna)** – výška sadzby dane sa stanoví určitým pomerom k základu dane, pričom sadzba dane je vždy rovnaká (lineárna), bez ohľadu na výšku základu dane (napr. 19 % daň z príjmov)
 - **Progresívna** – výška sadzby dane sa mení so zmenou základu dane. Pri vyššom základe dane sa zvyšuje aj sadzba dane.

V daňovej praxi sa často využíva progresívne kĺzavá daňová sadzba, ktorá zmierňuje dosah progresivity zdanenia. Základ dane je rozdelený do dvoch častí. Kým jedna časť základu dane sa zdaňuje pevnou sumou (skĺznutie do predchádzajúceho daňového pásma), druhá časť základu dane, ktorá prevyšuje hornú hranicu predchádzajúceho daňového pásma, sa zdaňuje vyššou percentuálnou sadzbou dane
 - **Degresívnu** – zvyšovaním základu dane dochádza k zníženiu sadzby dane. V daňových sústavách štátov sa vyskytuje zriedkavo. (SCHULTZOVÁ, 2018)

1.2 Daňová politika

Daňová politika sa spája s využívaním a uplatňovaním daní a ich nástrojov, ktoré slúžia na ovplyvňovanie mikroekonomických a makroekonomických procesov v ekonomike. Charakter i nástroje daňovej politiky môžeme odvodiť od uplatňovanej hospodárskej politiky štátu. Ciele hospodárskej politiky sú stanovené veľmi široko, zameriavajú sa najmä na posilnenie efektívnosti pôsobenia trhového mechanizmu, zmiernenie dôchodkovej a majetkovej nerovnosti, ako aj posilnenie vnútornej a vonkajšej stability štátu. Štát posilnením vnútornej stability pôsobí na cenovú politiku, zamestnanosť a na trvalo udržateľný ekonomický rast (SCHULTZOVÁ, 2018)

Daňovú politiku nemôžeme posudzovať izolovane ale posudzujeme v nadväznosti na hospodársku politiku respektíve iné politiky štátu. Vo všeobecnosti sa daňová politika odvíja od uplatňovanej hospodárskej politiky. Napríklad v prípade uplatňovania **reštriktívnej hospodárnej politiky** štátu, pocítíme dosahy aj v oblasti jeho daňovej politiky. Dochádza k vyššiemu daňovému zaťaženiu subjektov, k znižovaniu nezdaniteľného minima, k obmedzeniu daňových úľav, k úpravám v daňových odpisoch, ktoré vedú k predlžovaniu doby odpisovania, k obmedzovaniu uznávania výdavkov (daňových nákladov) z daňového hľadiska a pod. Sprievodným javom takejto politiky môže byť útlm podnikateľskej aktivity subjektov, pokles agregátneho dopytu. Výsledkom uplatňovania **expanzívnej hospodárskej politiky** štátu je znižovanie daňového zaťaženia subjektov, rozširovanie daňových úľav, úpravy daňového základu v smere jeho znižovania, prípadne znižovaniu už vypočítanej dane. Cieľom tejto politiky je zvýšiť podnikateľskú aktivitu, zamestnanosť, spotrebu obyvateľstva, národný produkt. Jej nežiadúcim sprievodným javom môže byť zvýšenie cenovej hladiny. (SCHULTZOVÁ, 2018)

Predmetom, respektíve cieľom daňovej politiky je uplatňovať **daňové zásady** a opatrenia tak, aby dane slúžili na presadzovanie ekonomických, sociálnych a politických cieľov štátu. Prostredníctvom uplatňovanej daňovej politiky môže štát ovplyvňovať, respektíve regulovať prílev zahraničného kapitálu, podporovať zamestnanosť (tak, že subjekt prestane preferovať poberanie podpory v nezamestnanosti a uprednostní zárobok, ktorého zdanenie bude primerané. Dane patria do skupiny nepriamych ekonomických nástrojov riadenia. Sú nástrojom prerozdeľovania vytvoreného produktu a významnou mierou ovplyvňujú veľkosť disponibilných príjmov (dôchodkov) jednotlivých subjektov. (SCHULTZOVÁ, 2018)

Dane i nástroje daňovej politiky môžeme triediť z rôznych hľadísk. Podľa miery samostatnosti pôsobenia v ekonomike môžeme daňové nástroje štátu rozdeliť do dvoch skupín:

- **vstavané stabilizátory** : dôchodkove dane s progresívnymi sadzbami dane ako aj sociálne zabezpečenie, napríklad podpory v nezamestnanosti)
- **diskrétna opatrenia**: - rozhodnutia vlády vyvolávajúce zámerne zmeny v daňovom systéme, napríklad zavedením nových daní, zmeny v zavedených daniach, (SCHULTZOVÁ, 2018)

Dane tvoria najdôležitejšiu časť príjmovej časti štátneho rozpočtu. Avšak z hľadiska ekonomickej reality plnia aj iné dôležité funkcie. Okrem iného, sú nástrojom hospodárskej politiky, ktorým môže vláda ovplyvniť chod a fungovanie hospodárskeho života. Daňová sústava by mala byť v každej krajine nastavená tak, aby viedla k stimulácii, rastu a expanzii hospodárskeho života. Nižšie dane pre firmy znamenajú nižšie náklady a tým väčší disponibilný zisk, ktorý môžu následne investovať do nových výrobných kapacít a rozšírenia výroby, čo zvyšuje ponúkané množstvo produkcie. Nižšie dane pre fyzické osoby zvyšujú disponibilné príjmy domácností, ktorým zostáva viac finančných prostriedkov pre zvyšovanie dopytu. Nižšie dane umožňujú aj vyššie dividendy pre akcionárov, ktoré môžu reinvestovať, čo vytvára pozitívne stimuly aj pre akciový trh. Dane sú obrovským stimulátorom hospodárskeho života, no môžu pôsobiť aj antistimulačne. Pri príliš vysokých daňových sadzbách hrozí únik finančných prostriedkov do okolitých krajín s nižším daňovým zaťažením alebo do tzv. daňových rajov (SCHULTZOVÁ, 2018)

Daňový systém

Daňový systém je jednou z najdôležitejších oblastí pri formovaní trhovej ekonomiky a tvorí súhrn všetkých daní, ktoré sa na danom území vyberajú. Preto je poznanie daňového systému nevyhnutnou potrebou každého občana. V nasledujúcej podkapitole si priblížime pojem daňový systém a rozoberieme si problematiku týkajúcu sa optimalizácie daňového systému.

V daňovej teórii je nevyhnutné rozlišovať pojem daňový systém a daňová sústava. Daňová sústava predstavuje užší pojem, ktorú vytvárajú dane vyberané v určitom štáte a v určitom období. Oproti tomu, daňový systém je pojem širší. Okrem daňovej sústavy sem môžeme zaradiť aj daňovú správu (tvoria ju štátne a miestne orgány, ktoré sú oprávnené na základe

zákonných splnomocnení vykonávať vymedzené činnosti pri správe daní), správu daní (v nej sa evidujú a registrujú daňové subjekty a ich vyhľadávanie, overujú sa podklady, potrebné na správne a úplné zistenie dane, daňové konanie, daňová kontrola, evidovanie daní a preddavkov vrátane vysporiadania daňových preddavkov, daňové exekučné konanie a ďalšie činnosti správcu dane a iných orgánov podľa zákona) ako aj všetky daňovo-právne predpisy, ktoré platia v určitom čase v tej - ktorej krajine (BIELIKOVÁ Alžbeta, ŠTOFKOVÁ Katarína, 2010)

Medved' definujú daňový systém ako zreteľne najširší pojem používaný v oblasti teórie a praxe zdaňovania. Minimálnym rozmerom daňového systému je daňová sústava (štruktúra používaných daní v danom teritóriu) a daňová správa (tá časť verejnej správy, ktorá zabezpečuje výber jednotlivých druhov daní). Do obsahu kategórie daňový systém je možné zahrnúť aj mnohé ďalšie rozmery, v závislosti od prístupu autora. (MEDVEĎ, 2009)

Optimálny daňový systém podľa A. Musgrava musí zabezpečovať:

- * dostatočný výnos zo zdanenia,
- * rovnomerné rozdelenie daňového bremena,
- * riešenie problému daňovej incidencie (konečný presun a dopad dane),
- * minimalizáciu zásahov do ekonomiky prostredníctvom výberu daní,
- * využívania stabilizačnej a fiškálnej politiky prostredníctvom daňového systému,
- * lacnú a jednotnú správu daňového systému, zrozumiteľného pre daňové subjekty,
- * čo najnižšie administratívne náklady. (SCHULTZOVÁ, 2018)

V ekonomickej teórii sú pri stanovovaní všeobecných kritérií optimálneho daňového systému populárne závery Stiglitz (1997). Konštatuje, že dobrý daňový systém by mal spĺňať nasledovné požiadavky

1. administratívna jednoduchosť – z hľadiska správy by mal byť daňový systém relatívne jednoduchý a nenákladný,

2. flexibilita – daňový systém by mal pružne a niekedy dokonca automaticky reagovať na zmeny ekonomických podmienok,

3. **vzťah k politickému systému** alebo politická prehľadnosť – daňový systém by mal umožniť prehľad pre všetkých občanov o tom, koľko a kam platia,

4. **spravodlivosť** – základné kritérium daňového systému, ktorý by mal byť spravodlivý pri zdaňovaní rôznych skupín obyvateľstva

5. **ekonomická efektívnosť** – daňový systém by nemal zabraňovať efektívnej alokácii zdrojov. (MEDVEĎ, 2009)

Ako by mal vyzerat' optimálny daňový systém? Vzhľadom na to, že daňové systémy jednotlivých štátov sa odlišujú a nie je možné vytvoriť univerzálny optimálny daňový systém vyhovujúcim všetkým daňovníkom, prikladáme sa k názoru, že optimálny daňový systém by mal byť predovšetkým efektívny, spravodlivý, prehľadný, flexibilný a administratívne jednoduchý (SCHULTZOVÁ, 2018)

Z popisu požiadaviek je zrejmé, že vytvorenie dokonale fungujúceho daňového systému, ktorý by spĺňal všetky spomínané zásady, nie je reálne. Často sú jednotlivé požiadavky na optimálny daňový systém vo vzájomnom rozpore, a preto predstavuje optimalizácia daňových systémov kompromis medzi jednotlivými požiadavkami. Jedná sa hlavne o kompromis medzi daňovou spravodlivosťou a efektívnosťou. Z tohto dôvodu si krajiny musia stanoviť priority v oblasti daňovej politiky, na ktoré sa chcú zamerať. Výsledný daňový systém je ovplyvnený aj inými faktormi, ako napr. náboženskými, politickými, ekonomickými, a pod. O dnešnej dobe možno povedať, že je charakteristická vysokým stupňom rozvinutosti medzinárodného obchodu, a preto hrá významnú rolu aj faktor globalizácie, ktorý taktiež zohľadňuje daňové systémy obchodných partnerov. Následkami tohto faktoru môžu byť daňová koordinácia, prípadná daňová harmonizácia a v opačnom prípade môže dochádzať k daňovej konkurencii (ŠIROKÝ, 2008)

Na optimálne daňové systémy sú rôzne názory, ktoré vychádzajú z rôznych úrovní daňového zaťaženia. Normatívny prístup považuje za optimálne nízke zdanenie subjektov, čiže štát ako minimalistického aktéra. Naopak, pozitívny prístup považuje za správne vysoké daňové zaťaženie subjektov v hospodárstve. (SCHULTZOVÁ, 2012)

1.3 Harmonizácia daní

K spolupráci v oblasti medzinárodnej daňovej politiky dochádza najmä v súvislosti s globalizáciou a zvyšujúcou sa snahou o zjednodušenie medzinárodného obchodu, vznikom nadnárodných spoločností či presunu kapitálu. Stret jednotlivých daňových systémov potom vedie k tendenciám k ich vzájomnému zbližovaniu. Všeobecne stúpa trend medzinárodnej spolupráce v oblasti daňovej politiky

Snahu o integráciu daňových systémov európskych krajín môžeme datovať už od roku 1987, kedy Zmluva o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva zahŕňala 4 články o nepriamych daniach a 1 článok tejto zmluvy bol venovaný daniam priamym. Tieto články, napríklad, zakazovali členským krajinám EHS daňové zvýhodňovanie tuzemských produktov pred produktami, ktoré sú importované z inej členskej krajiny. (ŠIROKÝ, 2018)

Medzinárodnú spoluprácu v oblasti daní je možné kategorizovať podľa hĺbky zladenia jednotlivých daňových systémov na:

- daňovú koordináciu
- daňovú aproximáciu
- daňovú harmonizáciu

Daňová koordinácia predstavuje najnižšiu formu medzinárodnej daňovej spolupráce štátov EÚ. „Je charakterizovaná ako vytváranie bilaterálnych a multilaterálnych schém zdanenia za účelom obmedzenia arbitrážnych obchodov.“ (ŠIROKÝ, 2018)

Jedná sa napríklad o odporúčania, ktoré sa týkajú novelizácie národných daňových zákonov v snahe obmedziť škodlivú daňovú konkurenciu, výmenu daňových informácií. Koordinácia sa týka nielen členských štátov EÚ, ale aj štátov OECD a iných zoskupení. K rešpektovaniu zmluvných podmienok dochádza v prípade zmluvnej koordinácie, ktorej príkladom sú bilaterálne zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia. (SCHULTZOVÁ, 2018)

Daňová aproximácia znamená približovanie sa národných daňových systémov, zároveň predstavuje ďalší stupeň spolupráce členských štátov. Je významná v procese zdaňovania fyzických osôb a utvárania porovnateľných podmienok podnikateľského prostredia. (SCHULTZOVÁ, 2018)

Daňová harmonizáciu: Pod týmto pojmom rozumieme najvyšší stupeň zjednocovania daňových sústav členských štátov, založený na princípe dodržiavania spoločných pravidiel zúčastnených štátov. Harmonizácia prebieha v troch fázach, ktorými sú určenie dane, ktorá má byť harmonizovaná, harmonizácia daňového základu a harmonizácia daňovej sadzby. Môže sa týkať konštrukcie daní ako aj ich administratívy. (ŠIROKÝ, 2018)

Harmonizácia v oblasti nepriamych daní

Jedným z hlavných cieľov EÚ je vytvorenie fungujúceho jednotného vnútorného trhu, čoho je dosahované aj zabezpečením fundamentálnych slobôd zahrňujúcich voľný pohyb tovaru, služieb, kapitálu a osôb. Vznik jednotného vnútorného trhu umožnil zrušenie kontrol pri prechode vnútorných hraníc v rámci EÚ. V súvislosti s uvedeným potom ZFEÚ zakazuje akékoľvek diskriminačné tendencie, ktoré by občanom EÚ bránili požívať týchto slobôd. Princíp zákazu diskriminácie potom môžeme vidieť ako jedno zo základných východísk pre potrebu existencie daňovej harmonizácie a s tým súvisiacim rozvíjaním jednotného trhu. Potreba harmonizácie v týchto oblastiach je nevyhnutná, pretože clá a dane ovplyvňujú konečnú cenu tovaru a služieb, teda môžu mať negatívny vplyv na fungovanie jednotného vnútorného trhu. Výrobky z iných členských štátov tak musia byť podrobené rovnakému zdaneniu ako podobné tuzemské výrobky (NERUDOVÁ, 2014)

Daň z pridanej hodnoty

Súčasťou daní zo spotreby je tiež daň z pridanej hodnoty. Táto daň je definovaná ako daň univerzálna a viacstupňová - teda taká, ktorá je vyberaná na každom stupni spracovania a obehu. DPH je súčasťou takmer každej hodnoty služby alebo tovaru vo vopred danom percente, pričom každý daňovník odvedie daň z ceny, ktorú pre túto službu alebo tovar nastavil. Práve preto zaznamenala táto daň jeden z najvýraznejších postupov v harmonizácii zo strany EÚ, pretože čo najvyššia aproximácia práva členských štátov v tejto oblasti najviac napomáha správne fungovaniu jednotného trhu a voľnému pohybu tovaru na územie EÚ. Cieľom Únie v oblasti DPH je dosiahnuť úplnú daňovú neutralitu - teda situáciu, keď zdanenie nemá vplyv na rozhodovanie podnikateľov. (NERUDOVÁ, 2014)

Harmonizácia spotrebných daní

„Proces harmonizácie pri spotrebných daniach je sústredený hlavne na vyrovnanie výšky sadzieb, aby nedochádzalo k zvyhodňovaniu domácich výrobcov nižšími alebo nulovými

sadzbami dane, čo by ohrozilo fungovanie jednotného trhu a hospodárskej súťaže.“ (NERUDOVI, 2014)

Spotrebné dane, tak ako všetky ostatné dane, ovplyvňujú vzájomný obchod členských štátov. Akcízy by teoreticky mohli zvýhodniť, alebo naopak znevýhodniť pozíciu niektorých členov medzinárodného obchodu prostredníctvom menšej či väčšej daňovej záťaže v rámci Európskej únie, čomu sa ale EÚ snaží pomocou harmonizácie predísť. Smernicou 72/43/EHS bola stanovená povinnosť zavedenia systému spotrebných daní v členských štátoch, ktorého predmetom sú minerálne oleje, tabak, alkoholické výrobky, víno a pivo. Ďalšie dane, ktoré boli pred zavedením tejto smernice uvalené v členských štátoch na rôzne produkty boli zrušené, s výnimkou daní, ktoré nevytvárajú dodatočné náklady v medzinárodnom obchode. (ŠIROKÝ, 2018)

Harmonizácia v oblasti priamych daní

Nepriame dane ovplyvňujú voľný pohyb tovaru, zatiaľ čo priame dane ovplyvňujú zostávajúce fundamentálne slobody, teda voľný pohyb služieb, kapitálu a osôb. Cieľom harmonizácie priamych daní je teda rovnako, ako v prípade daní nepriamych zabezpečiť fungovanie jednotného vnútorného trhu. Priame dane sú uplatňované na dve skupiny príjmov, a to na príjmy osobné a príjmy korporácií. Vzhľadom k tomu, že kapitál je podstatne mobilnejší než práca, objavujú sa skôr tendencie o harmonizácii daní z príjmov korporácií. Je to práve vysoká mobilita kapitálu, ktorá môže spôsobovať deformácie jednotného vnútorného trhu, pretože umožňuje podnikom presúvať investície za nižšími daňovými sadzbami. Právnej úpravy priamych daní v jednotlivých členských štátoch sa veľmi odlišujú, a to najmä výškou daňových sadzieb či metódami konštrukcie daňových základov, čo podstatne sťažuje zavedenie jednotných pravidiel. (NERUDOVI, 2014)

Harmonizácia daní z príjmov fyzických osôb

Ako už bolo spomenuté vyššie, kapitál je mobilnejší faktor než práca, preto je v oblasti priamych daní kladený dôraz skôr na harmonizáciu daní z príjmov korporácií. Čo sa týka zdanenia príjmov fyzických osôb, pozornosť je venovaná predovšetkým prijímaniu a vynucovaniu zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia. Ich cieľom je stanoviť spoločné pravidlá, pomocou ktorých sa jednoznačne určí štát, v ktorom k zdaneniu dôjde. V rámci EÚ sa do budúcnosti predpokladá prijatie jednotného zmluvného modelu, ktorý by nahradil

doterajšie zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia uzatvoreného medzi členskými štátmi navzájom. (VONDRÁČKOVÁ, 2017)

Harmonizácia dane z príjmov právnických osôb

Daňové sadzby a ich vplyv na rozhodovanie investorov o umiestnení svojich investícií sú predmetom skúmania v podstate už od počiatku existencie európskych spoločenstiev. Bolo zistené, že rozdiely právnych úprav členských štátov majú negatívny vplyv na fungovanie jednotného vnútorného trhu, pretože dochádza k presúvaniu sídiel právnických osôb do štátov s nižším daňovým zaťažením, čo vedie k daňovej konkurencii medzi členskými štátmi. Snahy o stanovenie záväzného intervalu sadzieb daní z príjmov právnických osôb však doposiaľ neboli úspešné, a to najmä z dôvodu nevôle členských štátov vzdať sa svojich suverénnych práv v tejto oblasti. Harmonizácia sa tak zatiaľ zameriava na iné ciele, medzi ktoré patrí napríklad obmedzenie daňových únikov a neoprávneného znižovania daňovej povinnosti, zvýšenie miery transparentnosti podpory investorov a najmä harmonizáciu daňových základov.. (DEVEREUX Michael - FUEST Clemens, 2009)

Medzinárodné korporácie pôsobiace vo viacerých členských štátoch sa môžu dostať do situácie, keď ich podnikateľské aktivity spadajú pod viac daňových jurisdikcií. Aby sa takýmto okolnostiam zabránilo, Komisia navrhla tieto potenciálne poňatie:

- **Povinne harmonizovaný základ dane** (Compulsory Harmonized Tax Base);
- **Európska daň z príjmov právnických osôb** (European Union Company Tax);
- **Zdanenie v domácej krajine** (Home State Taxation);
- **Spoločný konsolidovaný základ dane** (Common Consolidated Corporate Tax Base). (DEVEREUX Michael - FUEST Clemens, 2009)

Prijatie **povinne harmonizovaného základu dane** by znamenalo zavedenie jednotného základu dane pre všetky spoločnosti so sídlom v EÚ, čím by existencia vnútroštátnych právnych úprav základu dane z príjmov právnických osôb stratila svoj význam. **Európska daň z príjmov právnických osôb** predpokladá zjednotenie ako základu dane, tak daňových sadzieb. Zároveň by viedla k vytvoreniu správcu dane na úrovni únie. **Zdanenie v domácej krajine** by umožnilo korporáciám pôsobiacim vo viacerých členských štátoch konsolidovať základ dane, ktorý by potom podliehal zdaneniu v členskom štáte, v ktorom sídli materská spoločnosť. V konečnom dôsledku by tak nedošlo k harmonizácii základu

dane alebo daňových sadzieb, len by sa znížila administratívna záťaž korporácií, pretože by získali možnosť podrobiť svoje príjmy jedinej daňovej legislatíve. V systéme **spoločného konsolidovaného základu dane** by rovnako, ako v rámci modelu zdanenia v domácej krajine dochádzalo ku konsolidácii príjmov jednotlivých dcérskych spoločností. Respektíve by spoločnostiam bola daná možnosť voľby, či chcú svoje zisky zdať zvlášť či konsolidovane. Členským štátom by opäť bola ponechaná suverenita v oblasti daňových sadzieb, základ dane by sa však určoval podľa štandardizovaných pravidiel. (DEVEREUX Michael - FUEST Clemens, 2009)

Stratégia EU sa v oblasti priamych daní nezameriava len na utváranie predpokladov spoločného konsolidovaného základu dane spoločností, ale aj na stanovenie **spoločných postupov zdaňovania zisku prepojených spoločností**. Hlavným problémom pri zdaňovaní prepojených spoločností, resp. závislých osôb je posúdenie primeranosti cien, za ktoré jedna spoločnosť predáva majetok alebo poskytuje služby inej spoločnosti v skupine prepojených spoločností v rôznych štátoch. Zvyčajne ide o využitie komparatívnych výhod v jednotlivých štátoch s cieľom minimalizovať celkové daňové zaťaženie skupiny prepojených spoločností (SCHULTZOVÁ, 2012)

Významný pokrok v procese prispôsobenia sa resp. zosúladenia dosiahli mnohé z členských krajín Európskej únie v oblastiach ako, vzájomná výmena daňových informácií, zamedzenie dvojitého zdanenia, prípadne boj proti tzv. daňovým rajom. Diskusia o harmonizácii priamych daní prebieha v Európskych spoločenstvách už takmer od ich vzniku. Veľmi úzko súvisí s cieľom vytvoriť jednotný trh. Hlavnou úlohou je, zosúladiť konštrukciu daní a daňových základov v členských štátoch. Takýto zámer je však brzdený snahou členov Únie zachovať si tento nástroj fiškálnej politiky vo svojich rukách. (NERUDOVÁ, 2014)

Právne úpravy priamych daní v jednotlivých členských štátoch sa veľmi odlišujú, a to najmä výškou daňových sadzieb či metódami konštrukcie daňových základov, čo podstatne sťažuje zavedenie jednotných pravidiel. Snahy Komisie o presadenie takých opatrení, ktoré by v čo najvyššej miere približovala jednotlivé daňové systémy, nie sú príliš úspešné. Prijatie komplexných opatrení upravujúcich priame dane je členskými štátmi vnímané ako veľký zásah do ich fiškálnej suverenity. Zatiaľ je teda harmonizácia priamych daní uskutočňovaná skôr pomocou právnych predpisov sekundárneho práva

(spravidla smerníc) zameraných na odstraňovanie jednotlivých problémov. (VONDRÁČKOVÁ, 2017)

1.4 Daňová konkurencia

Cez všeobecne uznávanú potrebu daňovej spolupráce, ktorá navyše môže prispieť k riešeniu súčasných nastupujúcich problémov, existujú pomerne silné tlaky zástancov daňovej konkurencie. Podľa ich koncepcií daňová koordinácia, prípadne harmonizácia musí mať svoje limity, ktorých prekročenie znamená neefektívnosť celého systému a zbytočne vynaložené prostriedky. Prílišné vládne zásahy považujú za zbytočné, poukazujú na možné prínosy voľnej súťaže daňových systémov pre zvýšenie ekonomických stimulov jednotlivých daní a úsporu prostriedkov verejných rozpočtov. Súčasnú daňovú konkurenciu panujúcu v Európskych spoločnostiach môžeme chápať skôr ako výsledok zlyhania harmonizačného procesu, než ako zámer (ŠIROKÝ, 2018)

Podľa Medveďa, za pozitíva konkurencie daňových systémov je možné považovať: ekonomický stimul súťaže, úspory vo verejných rozpočtoch, vznik nových a odovzdávanie dobrých skúseností. Lászlo Kovács, ktorý bol bývalý európsky komisár pre dane a colnú úniu, klasifikuje daňovú konkurenciu podľa povahy na

- **pocitivú** – rozdielne daňové zaťaženie je spôsobené preferenciou voličov, napr. ľudia v krajine s vysokým zaťažením ako Švédsko chcú tiež na patričnej úrovni zabezpečené verejné statky,
- **škodlivú** – jej cieľom je preťahovanie zahraničného kapitálu podľa súčasného daňového zaťaženia jednotlivých štátov,
- **spornú** – je na rozhraní medzi pocitivou a škodlivou a týka sa tiež predávania daňových informácií a prípadne prelomeniu bankového tajomstva. (MEDVEĎ, 2009)

V posledných rokoch došlo k daňovým reformám v daňových systémoch štátov EÚ, ktoré prebiehali v procese vytvárania, resp. upevňovania spoločného trhu EÚ, ako aj v období zjednocovania daňových politík členských štátov. Trend znižovania sadzieb dane z príjmov spoločností v EÚ je jedným z dôsledkov. Často sa argumentuje, že so vstupom nových členských do EÚ sa vyostrila daňová konkurencia a to vedie k tlaku na štáty s vyšším daňovým zaťažením. Daňové príjmy štátu by mohli byť ohrozené výraznejším znižovaním daňových sadzieb ostatných štátov. Následkom daňovej konkurencie sa

niektoré spoločnosti uchylujú k možnosti premiestnenia svojich podnikateľských aktivít alebo realizácie nových investícií do štátov s nižšími daňovými sadzbami. To len potvrdzuje, že v EÚ existuje daňová konkurencia (SCHULTZOVÁ, 2012)

Za negatívny efekt daňovej konkurencie medzi jednotlivými krajinami, môžeme podľa A. Schultzovej považovať hľadanie nových spôsobov, ktorými sa fyzické aj právnické osoby, snažia minimalizovať svoju daňovú povinnosť (resp. vyhnúť sa plateniu daní), s čím úzko súvisí "prelievanie" daní z krajiny do krajiny, čoho následkom je aj podpora, resp. obmedzovanie investičnej činnosti v konkrétnej krajine, čoho následkom je zvyšovanie, resp. znižovanie zamestnanosti. V súlade s princípom daňovej subsidiarity a daňovej suverenity majú dnes členské štáty Európskej únie diferencovanú štruktúru daní, daňových sadzieb (zdaňovania). Každý členský štát môže svojou vlastnou daňovou politikou sledovať svoje vlastné konkurenčné záujmy (podpora investičnej činnosti, prílev zahraničných investícií, podpora exportu, atď (SCHULTZOVÁ, 2012)

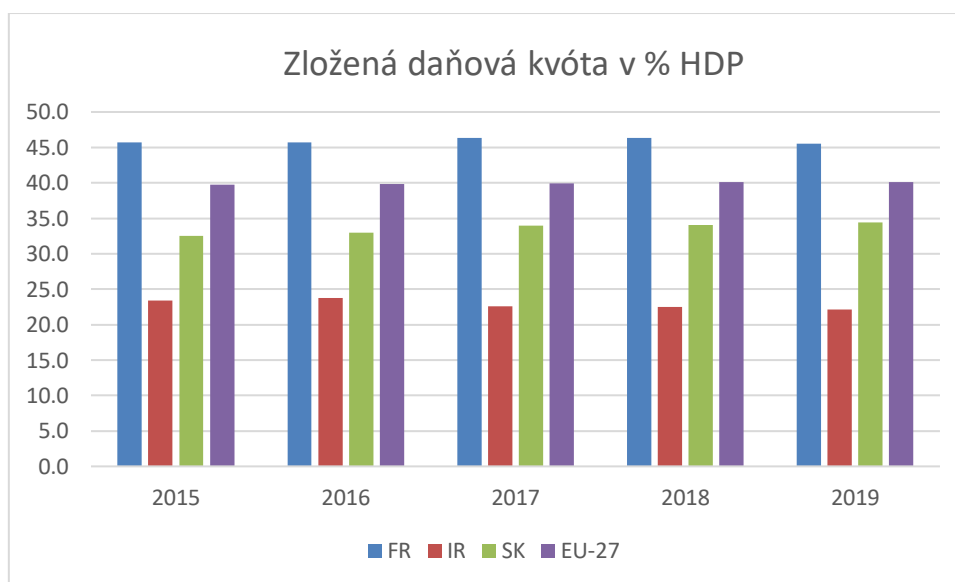
1.5 Daňové zaťaženie

S uplatňovaním **daňových princípov** súvisí aj posudzovanie miery daňového zaťaženia subjektov. Štát ukladá jednotlivým subjektom dane, z ktorých financuje svoje výdavky a preto je nevyhnutné zaoberať sa aj touto problematikou. Daňové zaťaženie definujeme ako rozsah, v akom daň, resp. daňový systém na základe uplatňovanej daňovej alebo hospodárskej politiky odčerpáva finančné zdroje z výnosu daňového subjektu. Môžeme ho merať pomocou makroekonomických ukazovateľov, medzi ktoré zaraďujeme napríklad daňovú kvótu. Každá z týchto metód vystihuje daňové zaťaženie subjektov v iných makroekonomických a mikroekonomických súvislostiach (SCHULTZOVÁ, 2018)

K najčastejšej metóde merania daňového zaťaženia patrí ukazovateľ daňovej kvóty, ktorý sa sleduje spravidla za 1 rok. Tento ukazovateľ prezentuje podiel daní a poistného na hrubom domácom produkte, zohľadňuje daňovo odpočítateľné položky a má vypovedaciu schopnosť. Nevýhodou však je, že neposkytuje informácie o rozložení daňového bremena. Daňová kvóta definujeme ako makroekonomický ukazovateľ, ktorý reprezentuje podiel daní, prípadne podiel poistného. Daňová kvóta vyjadruje mieru znovurozdeľovania a môže mať tri varianty:

- **daňová kvóta I**, ktorá predstavuje percentuálny podiel vybraných daní k hrubému domácemu produktu, alebo je môžeme označiť ako jednoduchá daňová kvóta,
- **daňová kvóta II** vyjadruje percentuálny podiel do poistných fondov (zdravotné poistenie, nemocenské poistenie, starobné poistenie atď.) k hrubému domácemu produktu,
- **daňová kvóta III** alebo **zložená daňová kvóta**. vzniká súčtom kvóty I a kvóty II, Zložená aj jednoduchá daňová kvóta je vhodný medzinárodný ukazovateľ pri medzinárodnom porovnávaní daňového zaťaženia, ktorý sme využili pri komparácii daňových systémov vybraných krajín v analytickej časti podľa štatistík z OECD a Eurostatu. (BIELIKOVÁ Alžbeta, ŠTOFKOVÁ Katarína, 2010)

Graf 1: Zložená daňová kvóta sledovaných štátov za roky 2015 - 2019

Dostupné z: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/economic-analysis-taxation/data-taxation_en

Na predchádzajúcom grafe môžeme vidieť zobrazené hodnoty zloženej daňovej kvóty sledovaných štátov. Najvyššia hodnota daňovej kvóty bola každý rok zaznamenaná vo Francúzsku. Od roku 2015, kedy dosahovala 45,7% HDP, sa držala na približne podobnej úrovni. V roku 2019 mala výšku 45,5% HDP. Írska daňová kvóta je oveľa nižšia ako tá francúzska. V roku 2015 dosiahla výšku 23,4% HDP, odvtedy môžeme zaznamenať mierne klesajúcu tendenciu, v roku 2019 bola jej hodnota vo výške 22,1% HDP. Hodnota slovenskej zloženej daňovej kvóty za sledované obdobie 2015 – až 2019 mierne stúpa.

V roku 2015 bolo daňové zaťaženie vo výške 32,5% HDP, v roku 2019 to bolo už 34,4% HDP. Zložená daňová kvóta EU-27 vyjadruje priemernú daňovú kvótu všetkých členov Európskej únie. V roku 2015 dosiahla výšku 39,7% HDP, postupne sa zvyšujúc, v roku 2019 dosiahla výšku 40,1% HDP. Francúzsko patrí medzi štáty s najvyšším daňovým zaťažením. Slovenské daňové zaťaženie je nižšie ako priemerné zaťaženie v Európskej únii. Írske daňové zaťaženie je veľmi nízke, dosahuje iba o niečo viac, ako je polovica priemerného zaťaženia v Európskej únii.

Napriek mnohým a pomerne významným nedostatkom, je daňová kvóta stále najvhodnejším ukazovateľom daňového zaťaženia v mnohých analýzach. Základnou výhodou tohto ukazovateľa je jeho komplexnosť a jednoduchosť. Navyše, dáta sú ľahko dostupné a použiteľné pre širokú škálu krajín v pomerne dlhom období. Výsledná hodnota je určovaná v percentách, čo dostatočne vyhovuje pre podmienky medzinárodnej komparácie. Aj kvôli týmto vlastnostiam, je daňová kvóta takmer výhradne používaným ukazovateľom pri komparatívnych štúdiách a ekonometrických analýzach. Pri vyjadrení daňovej kvóty v jednotlivých krajinách je potrebné si uvedomiť aj jej nedostatky, ktoré súvisia s nasledujúcimi skutočnosťami: existencia šedej, nelegálnej ekonomiky, ktorej sa týkajú nezdanené dôchodky jednotlivých daňových subjektov. Platí, že čím je váha šedej ekonomiky väčšia, tým je závažnejšie nadhodnotenie oficiálne vykazovanej daňovej kvóty. Existencia daňových úľav, ktoré sú poskytované daňovým subjektom oproti priamemu poskytovaniu dotácií- pri poskytovaní daňových úľav sa zmenší objem daňových príjmov a tým sa zmenší aj ukazovateľ daňovej kvóty (KUBÁTOVÁ, 2009)

1.6 Vplyv hospodárskej situácie vybraných štátov na daňový mix

Snahy Komisie o presadenie takých opatrení, ktoré by v čo najvyššej miere približovala jednotlivé daňové systémy, nie sú príliš úspešné. Hoci sa Únia zdanlivo uberať smerom daňovej harmonizácie, dá sa všeobecne povedať, že proces jej harmonizačných snáh stagnuje. Členské štáty únie rozhodne nie sú v otázke daňovej harmonizácie úplne jednotné, mnohé podporujú myšlienku daňovej konkurencie, ktorá podľa ich názoru umožňuje oveľa lepšie vytváranie zodpovednej daňovej politiky, zároveň sa objavuje aj tvrdenie, že menová únia harmonizáciu daní k správne fungovaniu nevyžaduje. (NERUDOVÁ, 2014)

Právne úpravy priamych daní v jednotlivých členských štátoch sa veľmi odlišujú, a to najmä výškou daňových sadzieb či metódami konštrukcie daňových základov, čo podstatne sťažuje zavedenie jednotných pravidiel. Uprednostňovanie daňovej konkurencie podporujú aj obavy, že štáty bez určitej daňovej súťaže môžu začať ukladať príliš vysoké dane. Prijatie komplexných opatrení upravujúcich priame dane je členskými štátmi vnímané ako veľký zásah do ich fiškálnej suverenity. Bez daňovej konkurencie, ktorá by mohla generovať zodpovednejšiu daňovú politiku s nižším daňovým zaťažením, môže dochádzať v priestore daňovej harmonizácie na stanovenie vyšších sadzieb. Vlády takto reagujú na neschopnosť harmonizácie tvoriť tlak na výdavkovú stránku ich rozpočtu. (VONDRÁČKOVÁ, 2017)

Rozdielnú štruktúru daňového mixu možno vysvetliť odlišnou daňovou tradíciou a zdaňovacími prístupmi ale hlavne vychádza z daňovej politiky daného štátu. Krajiny s vysokými dôchodkami sa budú pravdepodobne viac zameriavať na vyššie sadzby v oblasti daní z príjmov než krajiny, ktoré majú dôchodky nízke. Tie sa naopak môžu zamerať na vyššie sadzby spotrebných a ďalších nepriamych daní. V štátoch, ktoré svoju daňovú politiku cieľia na vyšší príjem z príspevkov na sociálne zabezpečenie, vláda kladie dôraz predovšetkým na sociálne zabezpečenie pomocou zo zákona povinného poistenia. (KUBÁTOVÁ, 2018)

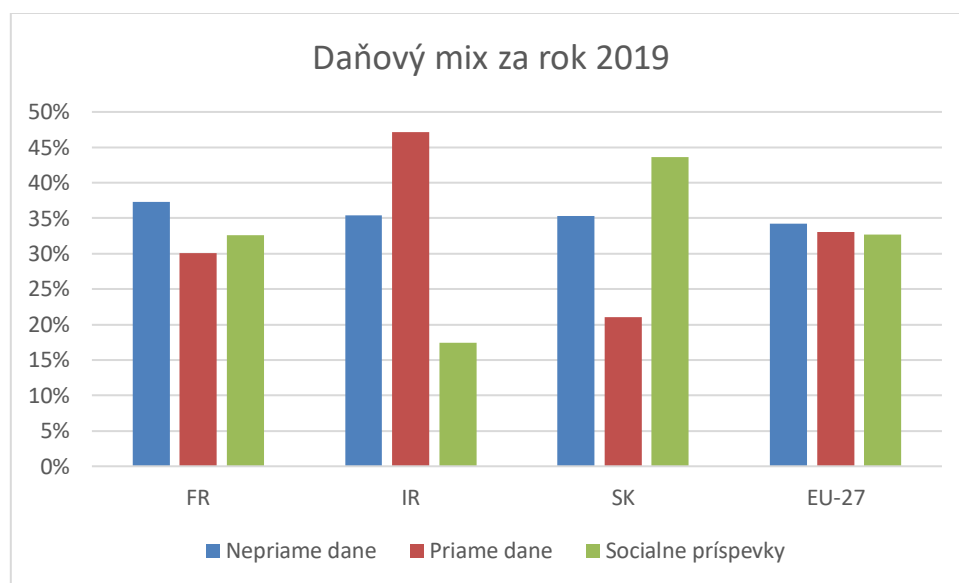
Daňová politika jednotlivých členských štátov Európskej únie je považovaná za koordinovanú (hospodársku) politiku v rámci vytvoreného celku. Hoci existujú značné rozdiely medzi štátmi naprieč Európskou úniou, možno povedať, že ako celok je európske hospodárstvo ekonomikou s vysokou mierou zdanenia. Pri danej úrovni verejných výdavkov je udržateľnosť verejných financií závislá na vládnych príjmoch, ktorých najvýznamnejšou zložkou sú práve štátom vybrané dane. Vysoká miera zdanenia je často považovaná za jednu z príčin neuspokojivej miery zamestnanosti a slabého ekonomického rastu. Vedľa ekonomických potrieb má na daňovú politiku štátu výrazný vplyv aj záujem jednotlivých politických strán a nátlakových skupín. (NERUDOVÁ, 2014)

Daňové zaťaženie krajín EÚ, ale aj výška a počet daňových sadzieb v prípade najmä priamych daní, poukazujú na veľmi výrazné rozdiely. Špecifiká a odlišnosti vo vývoji každej krajiny sa premietli aj do väčších či menších rozdielov v ich daňových systémoch. Je to prirodzené, pretože každý štát, je postavený na mnohokrát rozdielnych spoločenských, ekonomických, sociálnych či politických princípoch, každá spoločnosť

uznáva rozličné hodnoty a tradície a vývoj daní, daňových systémov je týmito faktormi nevyhnutne podmienený (KOREČKO, 2010)

Vyjadrenie štruktúry daňového zaťaženia **daňovým mixom**, ktorého najčastejšie využívaným ukazovateľom je podiel priamych a nepriamych daní, ako aj výšky sociálnych príspevkov na celkovom výbere daní. Tento daňový mix má v rôznych krajinách veľmi odlišnú štruktúru, a to z hľadiska druhu daní, aj ich určenia

Graf 2: Daňový mix sledovaných štátov

Dostupné z: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/economic-analysis-taxation/data-taxation_en

Ako môžeme vidieť na predchádzajúcom grafe, výška podielu nepriamych daní bola vo všetkých sledovaných štátoch približne podobná. Vo Francúzsku dosiahla výšku 37,2%, v Írsku to bolo 35,41%, na Slovensku 35,33%. Všetky tieto hodnoty boli trochu vyššie ako bol európsky priemer s hodnotou 34,22%. Čo sa týka podielu priamych daní na daňovom mixe, vo Francúzsku mal hodnotu 30,09%, v Írsku 47,12%, na Slovensku 21,01%. Priemerný podiel priamych daní v Európskej únii bol 33,07%. Výška podielu sociálnych príspevkov – do fondov sociálneho a zdravotného zabezpečenia, vo Francúzsku mala hodnotu 32,62%, v Írsku 17,46%, na Slovensku 43,65%. Priemerná hodnota v EU-27 bola 32,70%. Ako môžeme vidieť na grafe, francúzsky daňový mix sa zo sledovaných štátov najviac podobá na ten európsky. Čo sa týka Írska, jeho daňový mix je špecifický vysokým podielom priamych daní – až 47,12%, ktorý je ale taký vysoký na úkor sociálnych príspevkov – ktoré majú hodnotu iba 17,45%. Na Slovensku môžeme pozorovať opačný

trend, priame dane dosahujú 21,01%, čo je menej ako európsky priemer, avšak výška sociálnych príspevkov - 43,65%, priemer vysoko prevyšuje. Každá zo sledovaných krajín ma inú štruktúru daňového mixu. Vo Francúzsku majú všetky tri zložky podobnú výšku. V Írsku výrazne dominujú priame dane, na úkor sociálnych príspevkov. Naopak na Slovensku najväčšiu časť daňového mixu tvoria sociálne príspevky, priame dane sú nižšie.

1.7 Charakteristika sledovaných štátov západnej Európy

Vzhľadom na obsah aplikačnej časti práce uvádzame ďalej stručné informácie, ktoré sa týkajú hospodárskej situácie sledovaných štátov. Ide predovšetkým o základné makroekonomické údaje s uvedením ich predpokladaných výhládov v najbližšom období. Navyše, uplatňovaná hospodárska politika príslušného štátu ako aj politické prostredie, ovplyvňuje aj daňovú politiku štátu.

Francúzsko

Francúzsko, oficiálne Francúzska republika je štát, ktorý sa nachádza v západnej Európe a pozostáva z metropolitného Francúzska a niekoľkých zámorských regiónov a území. Francúzsko je unitárna poloprezidentská republika s hlavným mestom Paríž, najväčším mestom v krajine a hlavným kultúrnym a obchodným centrom krajiny. Úradným jazykom Francúzska je francúzština a menou je euro (EUR).

Prezident republiky má dôležitú politickú úlohu. Predsedá zasadnutiam rady ministrov (kabinetu) a nesie celkovú zodpovednosť za kľúčové oblasti zahraničných vecí a obrany. Každodenný chod krajiny je v rukách predsedu vlády. Prezident je volený priamym hlasovaním na obdobie piatich rokov. Parlament sa skladá z Národného zhromaždenia, ktoré sa volí priamo každých päť rokov, a senátu, ktorého členov vyberá volebná komisia.

Francúzska ekonomika je diverzifikovaná vo všetkých odvetviach. Vláda čiastočne alebo úplne sprivatizovala mnoho veľkých spoločností vrátane spoločností Air France, France Telecom, Renault a Thales. Vláda si však udržiava silné zastúpenie v niektorých odvetviach, najmä v energetike, verejnej doprave a obrannom priemysle. S viac ako 84 miliónmi zahraničných turistov ročne je Francúzsko najnavštevovanejšou krajinou na svete a udržiava si tretí najväčší príjem na svete z cestovného ruchu. (Nordea)

V roku 2019 sa Francúzsko umiestnilo na siedmej priečke najväčších ekonomík sveta, hneď za Spojeným kráľovstvom a Indiou. Zotavenie krajiny z hospodárskej krízy prišlo neskôr ako v iných európskych krajinách a zostáva krehké v dôsledku štrukturálnej nerovnováhy. Po raste odhadovaným tempom 1,7% v roku 2018 vzrástol HDP v roku 2019 odhadom o 1,3%, podporený silnými investíciami, solídnu spotrebou, priaznivými vonkajšími podmienkami a domácimi reformami. Podľa aktualizovaných predpovedí MMF zo 14. apríla 2020 sa v dôsledku vypuknutia COVID-19 očakáva pokles HDP na -7,2% v roku 2020 a zvýšenie na 4,5% v roku 2021, s výhradou postpandemickej globálnej ekonomickej situácie. sa predpokladá jej zotavenie. (IMF, 2020)

Prezident Emmanuel Macron krátko po svojom zvolení zahájil ambiciózny reformný program zameraný na riešenie štrukturálnych výziev Francúzska a posilnenie odolnosti ekonomiky. Jeho vláde sa podarilo presadiť kľúčové reformy trhu práce a daňové reformy, ktorých cieľom bolo zvýšiť pružnosť trhu práce a lepšie zosúladiť mzdové náklady s produktivitou, ako aj reformu, ktorá zmenila postavenie štátnej železničnej dopravnej spoločnosti. Tieto reformy však napriek tomu prijala vlna protestov, ktorá sa zvýšila, keď bol predstavený 11. decembra 2019 plán dôchodkovej reformy. Verejný deficit sa prehĺbil v dôsledku daňových opatrení zameraných na zvýšenie kúpnej sily a premenu konkurencieschopnosti a zamestnanosti. Rozpočtový deficit dosiahol v roku 2019 3,1% HDP, čo je najvyššia úroveň za posledných deväť rokov. Mal by sa dostať pod európsky cieľ 3% HDP v roku 2020 a podľa finančného návrhu na rok 2020 by mal dosiahnuť 2,2% HDP. Francúzsky verejný dlh (99,3% HDP podľa MMF) je jedným z najvyšších v eurozóne a nevykazuje klesajúci trend. Nízke úrokové sadzby však zatiaľ umožňujú znižovať dlhové zaťaženie. Inflácia, ktorá v roku 2018 dosiahla 2,1%, klesla v roku 2019 na 1,3% a podľa najnovšieho svetového ekonomického výhľadu MMF (14. apríla 2020) sa očakáva pokles na 0,3% v roku 2020 a zvýšenie na 0,7% v roku 2021. Rozpočet na rok 2020 ustanovuje ďalšie znižovanie daní a ďalšie stimuly zamerané na podporu kúpyschopnosti pracovníkov a konkurencieschopnosti podnikov; ďalšie zjednodušenie administratívnych opatrení a daní; uskutočňovanie stratégie znižovania chudoby; zvýšenie rozpočtu na obranu a bezpečnosť; a podpora prechodu na iné zdroje energie (rozvoj trhu s elektrickými vozidlami). Rovnako pokračuje „veľký investičný plán“ s cieľom urýchliť vznik nového modelu rastu. Reaguje na štyri hlavné výzvy: urýchlenie ekologického prechodu, budovanie kompetentnej spoločnosti, ukotvenie konkurencieschopnosti v oblasti inovácií a budovanie digitálneho veku. (IMF, 2020)

Francúzsko čelí štrukturálnym výzvam: vysokej štrukturálnej nezamestnanosti, slabej konkurencieschopnosti a vysokému verejného a súkromného dlhu. Vysoká miera nezamestnanosti, najmä medzi mladými ľuďmi, sa stáva pre politikov stále silnejšou hrozbou. Napriek postupnému poklesu zostáva miera nezamestnanosti vysoká, odhaduje sa podľa MMF v roku 2019 na 8,5%. MMF však očakáva, že tento trend bude výrazne ovplyvnený negatívnym ekonomickým dopadom pandémie COVID-19, pričom sa v súčasnosti odhaduje, že sa bude zvýši na 10,4% v roku 2020 a mala by zostať stabilná aj v roku 2021. Sociálna mobilita zostáva nízka a miera zamestnanosti mnohých znevýhodnených skupín je tiež nízka. (IMF, 2020)

Írsko

Ostrov Írsko sa nachádza v severozápadnej Európe a v najbližšom bode je vzdialený približne 20 kilometrov od Veľkej Británie. Celková rozloha ostrova je 84 421 kilometrov štvorcových, z toho Severné Írsko (politicky súčasť Spojeného kráľovstva) s rozlohou 14 139 kilometrov štvorcových, zvyšok predstavuje nezávislá parlamentná demokracia s názvom Írska republika. Počet obyvateľov Írska je približne 4,9 milióna, najväčšia koncentrácia je na východnom a južnom pobreží. Hlavným mestom Írska je Dublin. Jeho úradnými jazykmi sú írčina a angličtina, menou je euro (EUR).

Írsko je krajinou s uplatňovanou parlamentnou demokraciou. Základné právne predpisy krajiny sú obsiahnuté v ústave Írska prijatej v roku 1937 a odvtedy opakovane zmenenej a doplnenej verejnými referendami. Ústava stanovuje základné práva občana, formu vlády a právomoci vlády. Definuje tiež systém súdov a upravuje menovanie súdnictva. Národný parlament sa skladá z predsedu a dvoch komôr: snemovne (Dáil Éireann) a senátu (Seanad Éireann). Prezident je iba hlavou štátu a nemá výkonné funkcie. Výkonnú moc vykonáva predseda vlády (Taoiseach) a kabinet, zatiaľ čo právomoc prijímať zákony leží na parlamente.

Politické prostredie je stabilné a v posledných desaťročiach mu dominujú strany stredného alebo pravo-stredného presvedčenia. Írsko je členom Európskej únie (EÚ) a je tiež členom väčšiny významných medzinárodných organizácií, ale zachováva neutrálny postoj k vojenským záležitostiam. Vládne hospodárske politiky smerujú k vytvoreniu stabilného ekonomického prostredia, ktoré podporuje potreby podnikania.

Za posledné štyri desaťročia Írsko neustále investovalo a reinvestovalo, aby splnilo požiadavky rastúceho a sofistikovaného medzinárodného obchodného sektoru. Írsko je dnes jedným z najobľúbenejších investičných miest v Európe. Tieto poukazujú tiež na to, že spoločnosti sa pri rozhodovaní o tom, kam investovať, zameriavajú na štrukturálne faktory, ako je priaznivé podnikateľské prostredie, dostupnosť pracovných zručností a silné stránky odvetví, a nie na cyklické javy, ako sú vyhliadky na krátkodobý ekonomický rast alebo fiškálne deficity. Uvedené skutočnosti možno deklarovať na tom, že viac ako 1 000 spoločností z celého sveta si vybralo Írsko ako svoju základňu pre podnikanie a že priame zahraničné investície v Írsku sa v posledných rokoch napriek globálnej ekonomickej neistote výrazne zvýšili. Írsko privítalo investície zo širokého spektra obchodných sektorov vrátane elektroniky a strojárstva, farmaceutických a zdravotníckych výrobkov, technológií a počítačového softvéru, finančných služieb a celého radu medzinárodne obchodovaných služieb. Írsko má jeden z najkomplexnejších právnych rámcov v Európe na ochranu práv duševného vlastníctva. Pokračujúci úspech Írska ako štátom investovania bol založený na pozitívnom prístupe nasledujúcich írskych vlád k rozvoju podnikania. Tento prístup zabezpečil priaznivé daňové prostredie; konkurenčné prevádzkové náklady; produktívna, vzdelaná a flexibilná pracovná sila; a dobre rozvinutá infraštruktúra so špičkovými podpornými službami. (Nordea)

Po odchode Spojeného kráľovstva z Európskej únie je Írsko jedinou krajinou v EÚ, kde je hlavným jazykom angličtina. Medzinárodné spoločnosti v Írsku naďalej investujú kvôli stále rastúcej ekonomike, v ktorej môže prosperovať celá rada podnikov. Írsko je jurisdikcia s relatívne nízkymi nákladmi a predpisy sú zjednodušené aj pre podnikateľov, ktorí nemajú bydlisko v štáte.

Od skončenia finančnej pomoci na konci roku 2013 sa Írsko tešilo stabilnému ekonomickému rastu a bolo najrýchlejšie rastúcou európskou ekonomikou. V roku 2019 írška ekonomika pokračovala v rýchlom tempe, vysoko nad priemerom EÚ, ale pred odchodom Spojeného kráľovstva z eurozóny zaznamenala spomalenie. Po zvýšení HDP o 8,3% v roku 2018 sa rast podľa MMF spomalil na 5,5% HDP v roku 2019. Národnú ekonomiku podporil silný domáci dopyt a aktivity nadnárodných spoločností pôsobiacich v krajine. Podľa aktualizovaných predpovedí MMF zo 14. apríla 2020 sa v dôsledku vypuknutia COVID-19 očakáva, že v súlade s postpandemickým zotavením globálnej ekonomiky poklesne HDP v roku 2020 na -6,8% (IMF, 2020)

V roku 2019 sa verejné financie naďalej zlepšovali najmä kvôli priaznivým ekonomickým podmienkam (silný rast a rast daňových príjmov). Verejný dlh klesol zo 63,7% HDP v roku 2018 na 60,9% HDP v roku 2019 a mal by sa naďalej znižovať, pričom podľa MMF dosiahne 57,7% HDP v roku 2020 a 56,2% HDP v roku 2021. Rozpočet je globálne vyrovnaný (-0,4% HDP v roku 2019 podľa MMF) a mal by ním zostať (-0,2% a 0,1% HDP v roku 2020 a 2021 podľa MMF). Inflácia zostala mierna (odhaduje sa na 0,9% v roku 2019 MMF), brzdená poklesom nákladov na dovoz, ide však o klesajúci trend v dôsledku prepuknutia COVID-19. Podľa posledných odhadov MMF z apríla 2020 dosiahne 0,4% v roku 2020 a potom sa vráti na predpandemickú úroveň 1,7% v roku 2021. Banky naďalej posilňovali svoju finančnú silu a zostávajú ziskové. Rozpočet na rok 2020 sa zameriava na posilnenie ekonomiky proti vonkajším tlakom, zmiernenie účinkov potenciálneho brexitu bez dohody, podpora verejných služieb (vzdelávanie, zdravotníctvo, bývanie), investície do infraštruktúry, atraktivnosť systému daní z príjmu právnických osôb (v súvislosti s nedávnym pokles daní z príjmu právnických osôb v USA) a boj proti zmene podnebia (zvýšenie dane z uhlíka). Írska ekonomika zostáva veľmi volatilná kvôli vysokému podielu nadnárodných spoločností v ekonomike. Hlavné riziká pre hospodársky výhľad krajiny vyplývajú z vyhliadky na tvrdý brexit (brexit bez dohody). Spojené kráľovstvo je druhým najväčším obchodným partnerom krajiny a má jedinú pozemnú hranicu s budúcim bývalým členom EÚ. (IMF, 2020)

Podľa odhadov MMF klesla miera nezamestnanosti v Írsku z 5,8% v roku 2018 na 5% v roku 2019. Podľa posledných údajov Národného štatistického úradu klesla miera nezamestnanosti v novembri 2019 na historické minimum 4,8%. MMF však očakáva, že trend nezamestnanosti bude silne ovplyvnený negatívnym ekonomickým dopadom pandémie COVID-19, pričom v súčasnosti sa odhaduje, že miera sa zvýši na 12,1% v roku 2020 a mierne poklesne na 7,9% v roku 2021. (IMF, 2020)

2 Cieľ práce, metodika práce a metóda skúmania

Hlavným cieľom diplomovej práce je charakteristika prístupov k zdaňovaniu príjmov fyzických a právnických osôb vo vybraných krajinách západnej Európy, v našom prípade sme zvolili Francúzsko a Írsko. K naplneniu hlavného cieľa práce nám pomohli vytýčené **parciálne ciele**:

- sledovanie daňových politík a daňových opatrení štátov a ich vplyv na úroveň celkového daňového zaťaženia,
- porovnanie a analýza daňových a makroekonomických ukazovateľov štátov, vyplývajúcich z daňových opatrení,
- spracovanie údajov za SR a EÚ-27.

Pri spracovaní tejto problematiky sme vychádzali zo slovenských, ale aj zahraničných odborných publikácií, internetových zdrojov, platnej právnej úpravy týkajúcej sa daní v jednotlivých štátoch, údajov MMF, OECD a najmä Eurostatu.

V prvej kapitole sme pomocou zberu údajov spracovali teoretickú časť práce. Využili sme najmä metódu selekcie údajov, ktorú sme aplikovali pri študovaní a skúmaní domácej a zahraničnej literatúry, ako aj internetových zdrojov. Aplikovali sme aj metódu deskripcie, pomocou ktorej sme charakterizovali základné pojmy týkajúce sa daňovej oblasti. Okrem toho sme použili metódu porovnávania, pri ukazovateľoch zložená daňová kvóta a daňový mix. Pri popisovaní všeobecného ku konkrétnejšiemu sme využili spôsob dedukcie, a to najmä na začiatku práce pri charakteristike základných pojmov.

V aplikovanej časti práce sme sa najskôr zamerali na daňové politiky a opatrenia Francúzska a Írska. Pri riešení tejto problematiky sme využívali metódu analýzy údajov jednotlivých daňových sústav. Samotná analýza nám pomohla disponovať väčším prehľadom o problematike a jednoduchším využitím získaných poznatkov. Zaoberali sme sa základnými náležitosťami dane, položkami ovplyvňujúcimi základ dane, rodinnou politikou ako aj zvýhodnenými daňovými režimami a opatreniami.

V záverečnej časti práci, v ktorej sme sa venovali makroekonomickým a daňovým ukazovateľom, je využitá najmä metóda komparácie, pomocou ktorej sme údaje jednotlivých štátov medzi sebou porovnávali. Pri vyhodnocovaní výsledkov a formulovaní výstupov sme využili metódu syntézy. Aplikovali sme aj metódu indukcie, ktorou sme z viacerých čiastočných súdov odvodili všeobecné závery.

3 Výsledky práce a diskusia

V nasledujúcej časti práce sme sa zaoberali sledovaním prístupov zdaňovania príjmov vo Francúzsku a Írsku. Každému štátu sme sa venovali osobitnú pozornosť a ich výsledky sme porovnali pri daňových a makro-ekonomických ukazovateľoch. V prvom kroku sme stručne popísali daňový systém štátu. Poukázali sme, čím je charakteristický ich daňový systém, aké druhy daní sú uplatňované. Po všeobecnom opise daňového systému sme sa bližšie zamerali na zdaňovanie príjmov. Začali sme zdaňovaním príjmov fyzických osôb. Preskúmali sme, kto je považovaný za daňového rezidenta, aké príjmy sú zdaňované, akým sadzbám podliehajú, aké sú možnosti ovplyvnenia základu dane. Náležitú pozornosť sme venovali rodinnej politike, ako aj iným možným úľavám. Podobne sme postupovali aj pri dani z príjmu právnických osôb. Určili sme, kedy je spoločnosť považovaná za rezidenta a ktoré príjmy sú v konkrétnom štáte zdaňované. Vymedzili sme, akým sadzbám tieto príjmy podliehajú, aké existujú možnosti na ovplyvnenie základu dane, ako sú napríklad odpisy. Charakterizovali sme aj zvýhodnené daňové režimy, či už na podporu malých podnikateľov, alebo za účelom zvýšenia investícií.

3.1 Francúzsky daňový systém

Francúzsky daňový systém je založený na zdaňovaní zisku a majetku priamymi daňami, ktoré sú doplnené o zložitý systém obojstranne plateného sociálneho poistenia – zamestnancom aj zamestnávateľom, daňou z pridanej hodnoty a spotrebnými daňami. Francúzsky systém daní možno charakterizovať jeho zložitosťou, vysokými hraničnými sadzbami a vysokými administratívnymi nákladmi. Existuje množstvo vymeriavacích základov a množstvo výnimiek a pravidiel. Tí, ktorí sa presťahujú do Francúzska na dôchodok, budú pravdepodobne príjemne prekvapení pomerne nízkymi daňami. Pre zamestnancov je hlavným problémom výška príspevkov na sociálne zabezpečenie, ktorá z Francúzska robí jednu z najviac daňovo zaťažených krajín na svete. Daňová kvóta vo Francúzsku je najvyššia v Európskej únii, v roku 2019 dosiahla zložená daňová kvóta hodnotu 45,5% HDP, čo bolo najviac spomedzi všetkých krajín.

Daň z príjmov fyzických osôb vo Francúzsku

Daňovník

Podľa francúzskeho práva, sa za osobu, ktorá je francúzskym rezidentom považuje, ak je splnená aspoň jedna z nasledujúcich podmienok: obvyklé bydlisko osoby alebo rodiny je

vo Francúzsku, Francúzsko je hlavným miestom pobytu; odborné činnosti sa vykonávajú v krajine; centrum ekonomických záujmov je vo Francúzsku. (French Property)

Jednotlivci, či už Francúzi alebo cudzinci, ktorí majú daňový domicil vo Francúzsku, všeobecne podliehajú dani z príjmov fyzických osôb z celosvetových príjmov, pokiaľ to nevyklučuje daňová zmluva. Fyzické osoby, ktoré nemajú bydlisko vo Francúzsku (nerezidenti), podliehajú dani iba z ich príjmov plynúcich z Francúzska alebo v určitých prípadoch z imputovaného príjmu. (French Property)

Daň z príjmov fyzických osôb, sa dotýka celkových príjmov všetkých fyzických osôb, ale je platená tzv. fiškálnou domácnosťou. Táto daň je teda uložená na domácnosť, za ktorú sú považované osoby zárobkovo činné a ostatné osoby ako deti do 21 rokov (25 rokov v prípade, že študujú), dôchodcovia alebo zdravotne postihnuté osoby žijúce v jednej domácnosti. Manželské páry či páry, ktoré uzavreli registrované partnerstvo, sú zdaňované dohromady a spoločne s ostatnými osobami domácnosti, zatiaľ čo v prípade nezosobašených partnerov sú príjmy zdaňované oddelene, a to aj keď spolu žijú v jednej domácnosti. Ak majú nezosobašení partneri deti, musí sa rozhodnúť, akým spôsobom ich zahrnú do svojho daňového priznania (French Property)

Zdaniteľný príjem

Zdaniteľný príjem vo Francúzsku tvorí súhrn jednotlivých druhov príjmov, ktoré sa definujú ako:

- zamestnanecký príjem (vrátane príjmu z predošlého zamestnania),
- príjem z podnikania,
- príjem z poľnohospodárstva,
- príjem z nehnuteľného majetku,
- profesijný príjem (tj. z nekomerčných aktivít, napr. príjem lekárov, právnikov, atď.), príjmy manažérov riadiacich rodinnej spoločnosti či spoločnosti komanditnej,
- kapitálový príjem a príjem investičné (z hnuteľného majetku). (French Property)

Ako už bolo spomenuté vyššie, samotný princíp zdanenia príjmov domácnosti berie do úvahy počet osôb, ktoré sú závislé na príjme rodiny a hrubá výška dane sa počíta podľa tzv. rodinného podielu. Najprv musí byť zdaniteľný ročný príjem vydeľený počtom častí, ktorý zodpovedá konkrétnej situácii rodiny (tabuľka nižšie). Jedna časť zodpovedá dospelaj osobe a dieťaťu v poradí tretieho a ďalšieho, pol časti zodpovedá v poradí

prvému a druhému dieťaťu. Zosobášené páry podliehajú spoločnému zdaneniu príjmov, zatiaľ čo príjmy nezosobášených párov sú zdaňované oddelene. Nasledujúca tabuľka sumarizuje princíp zdanenia podľa rodinnej situácie. (French Property)

Tabuľka 1: Spoločné zdanenie domácnosti

	Počet častí	
Počet závislých osôb	Slobodný/rozvedený/vdovec	Manželia/registrovaný pár
0	1	2
1	1,5	2,5
2	2	3
3	3	4
4	4	5
Každá ďalšia osoba	+ 1	+1

Dostupné z: <https://www.french-property.com/guides/france/finance-taxation/taxation/calculation-tax-liability/rates/>

Po vydelení ročného zdaniteľného príjmu príslušným počtom častí podlieha tento výsledok sadzbe dane z príjmov, ktorá je odstupňovaná podľa jednotlivých pásiem vzťahujúcich sa k výške príjmov (pozri tabuľku nižšie). Jedná sa teda o progresívne zdanenie.

Tabuľka 2: Sadzby dane z príjmov fyzických osôb

Pásmo	Výška príjmu (po vydelení počtom častí)	Sadzba dane
0	Do 10084€	0%
1	10085 - 25710€	11%
2	25711-73516€	30%
3	73517-158122€	41%
4	nad 158123€	45%

Dostupné z: https://www.french-property.com/guides/france/finance-taxation/taxation/calculation-tax-liability/rates

Výnimočný príspevok (nad 250 000 EUR pre slobodné osoby a 500 000 EUR pre manželské páry)

- 3% z príjmu medzi 250 000 EUR a 500 000 EUR pre slobodné osoby (500 000 EUR a 1 milión EUR pre manželské páry);
- 4% z časti príjmu presahujúcej 500 000 EUR pre jednotlivcov (1 milión EUR pre manželské páry) (French Property)

Individuálne odpočty

Výdavky na zamestnanosť

Mzdy a ďalšie súvisiace výhody sa zdaňujú po odpočítaní povinných príspevkov na sociálne zabezpečenie zamestnanca, okrem CRDS a časti CSG a po štandardnom odpočte na pracovné výdavky vo výške 10% zo zdaniteľného príjmu zo zamestnania (obmedzený na odmenu v roku 2019 vo výške 12 627 EUR). Zamestnanec sa môže rozhodnúť odpočítať skutočne vynaložené profesionálne výdavky namiesto 10% štandardného odpočtu; v takom prípade sa však všetky výdavky preplatené zamestnávateľom musia pripočítať späť k zdaniteľnej mzde (PwC)

Výživné a podpora dieťaťa

Platby výživného na bývalého manžela a výživného na deti do 18 rokov vykonané podľa ustanovení súdneho zmluvy sa považujú za plne odpočítateľné výdavky. Platby a podpory rodičom, starým rodičom, deťom starším ako 18 rokov alebo vydatým deťom sa môžu považovať za odpočítateľné výdavky (s hornou hranicou pre deti) za predpokladu, že príjemcovia sú v núdzi a je možné ich preukázať (PwC)

Osobné príspevky na deti

Na deti od 18 do 21 rokov, ako aj na deti od 21 do 25 rokov, ktoré sú študentmi denného štúdia, je možné na požiadanie požiadať o nezaopatrené deti.

Daňové zvýhodnenie na ďalší polovičný podiel pre nezaopatrené deti je obmedzené na 1 567 EUR (limit) pre každé z prvých dvoch detí a 3 134 EUR pre každé ďalšie dieťa (PwC)

Osobné daňové úľavy

Na charitatívne príspevky (vrátane výslovne zrieknutých sa čiastok) poskytnutým kvalifikovaným filantropickým, vzdelávacím, vedeckým, sociálnym, náboženským, politickým alebo kultúrnym organizáciám, neziskovým organizáciám uznaným ako verejnoprospešné je možné uplatniť zníženie dane až o 66% skutočných príspevkov. (PwC)

Výdavky na starostlivosť o deti

Daňovníci (slobodní, vydatí, rozvedení alebo ovdovení), ktorí vykonávajú zamestnanie alebo samostatnú zárobkovú činnosť, majú nárok na daňový kredit až do výšky 50% výdavkov na starostlivosť o dieťa vynaložených na každé nezaopatrované dieťa do siedmich rokov umiestnené do materskej školy alebo - pomoc v domácnosti, a to až do stropu výdavkov vo výške 2 300 EUR na dieťa a ročne (PwC)

Výdavky na školstvo

Zníženie dane za školské výdavky sa poskytuje daňovníkom, ktorých nezaopatrované deti študujú na stredných školách „Collège“ (61 EUR), „Lycée“ (153 EUR) a na univerzite (183 EUR). (PwC)

Výdavky na pomoc v domácnosti

Daňovník, ktorý zamestnáva pomoc v domácnosti, môže mať nárok na daňový bonus vo výške 50% vzniknutých výdavkov, a to až do výšky 12 000 EUR ročne (tj maximálny daňový bonus 6 000 EUR) alebo 15 000 EUR za prvý rok zamestnania, sa zvýšila o 1 500 EUR na nezaopatrované dieťa a závislé osoby staršie ako 65 rokov, ale obmedzila sa na 15 000 EUR (alebo 18 000 EUR za prvý rok zamestnania). Existujú neplatné ustanovenia pre neplatných daňových poplatníkov. (PwC)

Daň z majetku

Daň z majetku (IFI) je daň z majetku nehnuteľností pre fyzické osoby, ktorá nahradila solidárnu daň z majetku (ISF) od januára 2018. Hlavný rozdiel je, keďže ISF platil pre všetky aktíva (hnuteľné, nehnuteľné a finančné aktíva s určitými výnimkami) nachádzajúce sa vo Francúzsku pre nerezidentov alebo pre svetové aktíva pre rezidentov vo Francúzsku, IFI sa uplatňuje iba na realitné aktíva, čo znamená, že všetky ostatné aktíva finančné

bohatstvo (napríklad cenné papiere, banky a finančné investície) alebo hnutel'ný majetok (šperky, nábytok, autá, člny ...) sú teraz od tejto dane oslobodené. Dani IFI podliehajú iba daňovníci, ktorých nehnuteľnosť presahuje hranicu 1 300 000 eur. Majetok s nehnuteľnosťou, ktorého čistá hodnota k 1. januáru je nižšia ako táto suma, preto nepodlieha MFI. (French Property)

Sadzby:

Tabuľka 3: Sadzby dani z majetku

Hodnota majetku	Sadzba dani
€0 - €800,000	0%
€800,000 - €1,300,000	0.50%
€1,300,000 - €2,570,000	0.70%
€2,570,000 - €5,000,000	1%
€5,000,000 - €10,000,000	1.25%
€10,000,000+	1.50%

Dostupné z: <https://www.french-property.com/guides/france/finance-taxation/taxation/wealth-tax/rate/>

3.2 Zdaňovanie príjmu právnických osôb vo Francúzsku

Daňovník

Zdaňovanie francúzskych spoločností je založené na územnom princípe. Výsledkom je, že francúzske spoločnosti podnikajúce v zahraničí alebo mimo Francúzska spravidla nie sú vo Francúzsku zdaňované zo súvisiacich ziskov a nemôžu zohľadniť súvisiace straty. Francúzske spoločnosti sú spoločnosti registrované vo Francúzsku bez ohľadu na štátnu príslušnosť akcionárov a spoločností, ktoré majú miesto skutočného vedenia vo Francúzsku. Zahraničné spoločnosti vykonávajúce činnosť vo Francúzsku podliehajú francúzskej dani z príjmu právnických osôb z ich ziskov pochádzajúcich z Francúzska. (Deloitte)

Poplatníkmi sú korporácie, zjednodušené akciové spoločnosti, spoločnosti s ručením obmedzeným a združenia s obmedzenými podielmi. Špecifikom francúzskej právnej úpravy je možnosť voľby medzi daňou zo zisku korporácií a osobnou dôchodkovou daňou pre určité druhy spoločností, a to konkrétne pre verejné obchodné spoločnosti, komanditnej spoločnosti, spoločnosti s ručením obmedzeným, ktoré majú iba jediného zakladateľa, občianske spoločnosti a nadácie (EY)

Výpočet daňovej povinnosti

Sadzby dane z príjmu právnických osôb pre finančné roky začínajúce sa 1. januára 2020 alebo neskôr, spoločnosti s obratom nižším ako 250 miliónov EUR podliehajú 28% sadzbe dane z príjmu právnických osôb a spoločnosti s obratom 250 miliónov EUR alebo viac podliehajú sadzbe 28% z prvých 500 000 EUR, zdaniteľných príjmov a na zdaniteľný príjem presahujúci 500 000 EUR sa vzťahuje sadzba 31%.. (Deloitte)

Pri rozhodovaní o tom, či spoločnosti dosiahnu prahovú hodnotu 250 miliónov EUR, musia spoločnosti zohľadniť obrat dosiahnutý vo Francúzsku a, ak je súčasťou konsolidovanej daňovej skupiny, súčet obratu dosiahnutého vo Francúzsku členmi skupiny. Z výšky dane z príjmu právnických osôb sa odhaduje prirážka na sociálne zabezpečenie vo výške 3,3%. Táto prirážka sa ukladá k časti dane z príjmu právnických osôb presahujúcej 763 000 EUR , (čím sa marginálna efektívna sadzba zvýšila na 32,02% pri štandardnej sadzbe 31% alebo 28,9% pri 28% štandardnej sadzbe) Prirážka 3,3% sa nevzťahuje na spoločnosti, ktorých ročný obrat je nižší ako 7 630 000 EUR, ak aspoň 75% spoločnosti vlastní jednotlivci alebo spoločnosti, ktoré sami spĺňajú tieto podmienky (EY)

Položky ovplyvňujúce základ dane

Hmotný majetok sa spravidla odpisujú rovnomerne s výnimkou nových akceptovateľných priemyselných aktív , ktorá sa amortizujú zrýchlene. Je dôležité rozlišovať jednotlivé komponenty daného aktíva a odpisovať každý komponent samostatne podľa doby životnosti. Nehmotný majetok sa amortizujú iba v prípade, keď možno stanoviť dobu ich použiteľnosti. Pozemky, umelecké diela a goodwill sa neodpisujú. (Deloitte)

Maximálna výška **daňovej straty**, ktorú možno odpočítat' od základu dane v jednom zdaňovacom období, sa vypočíta ako súčet 1 milióna EUR a polovice zdaniteľného príjmu presahujúcu 1 milión EUR. Odpočet daňovej straty môže byť uplatňovaný po neobmedzený počet rokov. Francúzska legislatíva navyše umožňuje odpočet daňovej straty

uplatniť spätne oproti nerozdeleného zisku minulých rokov, teda previesť daňovú stratu do obdobia bezprostredne predchádzajúcemu obdobiu, v ktorom daňová strata vznikla. Takto uplatnený odpočet potom vedie k vzniku daňového preplatku, ktorým možno znížiť výšku splatnej dane v aktuálnom zdaňovacom období. Spätne uplatňovaná daňová strata však nesmie presiahnuť 1 milión EUR. (Deloitte)

Pokiaľ ide o **výdavky na výskum a vývoj a softvér**, podnik si môže zvoliť okamžité odpočítanie nákladov vynaložených na výskum a vývoj alebo softvér alebo amortizáciu svojich nákladov rovnomerne po dobu maximálne piatich rokov. Náklady na získanie softvéru môžu byť rovnomerne odpisované počas 12 mesiacov. Náklady na získané patenty je možné amortizovať počas päťročného obdobia. K dispozícii je tiež úver na výskum a vývoj, ktorý predstavuje 30% oprávnených výdavkov na výskum a vývoj vynaložených v priebehu roka (do 100 miliónov EUR výdavkov na výskum a vývoj) a 5% nad túto sumu (EY)

Charitatívne dary poskytnuté určitým nadáciám alebo spoločnostiam sú odpočítateľné až do výšky 60% ich výšky (obmedzené na 5 000 EUR z obratu pred zdanením). Väčšina daní (okrem dane z príjmu právnických osôb a pokút) je odpočítateľných. (EY)

Kapitálové zisky

Kapitálové zisky sú všeobecne zdaniteľné ako bežný príjem a podliehajú štandardnej sadzbe dane CIT bez ohľadu na trvanie vlastníctva predaného majetku.

Za obmedzujúcich podmienok sa však znížená sadzba 10% uplatňuje na kapitálové zisky z predaja patentov, priemyselných procesov spojených s patentmi a softvérom, ako aj na príjmy z licencií na patenty priemyselných procesov spojených s patentmi a softvérom. Kapitálové straty z predaja patentov, priemyselných procesov spojených s patentmi a softvéru (krátkodobé alebo dlhodobé straty) sú odpočítateľné z daní. (EY)

Zdanenie dividend, licenčných poplatkov a úrokov

Príjmy z predaja dlhodobého hmotného majetku podliehajú daňovej sadzbe vo výške 31%, na ostatné príjmy z kapitálového majetku sa vzťahujú znížené sadzby dane. Príjmy z dividend plynúcich od dcérskej spoločnosti k materskej spoločnosti sú po splnení zákonom stanovených podmienok oslobodené od zrážkovej dane. Oslobodenie platí aj pre úroky a licenčné poplatky vyplácané medzi združenými spoločnosťami členských štátov EÚ.

Dividendy vyplácané daňovým nerezidentom podliehajú zrážkovej dani vo výške 30% a licenčné poplatky vyplácané daňovým nerezidentom zrážkovej dani vo výške 31%. Vysoká 75% sadzba zrážkovej dane sa vzťahuje na príjmy vyplácané do jurisdikcií nespolupracujúcich v daňovej oblasti. (EY)

Na pritiahnutie zahraničných investorov bol vytvorený osobitný režim zdaňovania pre ústredie spoločností a logistické centrá, ktorý musí byť zriadený len za účelom poskytovania vymedzených služieb a poskytovať tieto služby výhradne spoločnostiam v rámci rovnakej skupiny. Teda ústredia spoločností môžu zabezpečovať riadiaci, správne, koordinačné a audítorské služby, zatiaľ čo logistické centrá budú slúžiť na balenie, značenie a distribúciu. Ich základ dane sa určí ako 6% až 10% ročných prevádzkových nákladov. Percentuálny výške určuje správca dane podľa veľkosti spoločnosti, zameranie spoločnosti a nesených rizík. Na tieto spoločnosti sa vzťahuje štandardná sadzba dane. Ďalším spôsobom podpory investícií je daňový kredit vo forme daňovej pohľadávky voči štátu určený pre investície do výskumu a vývoja. (EY)

V budúcich rokoch Francúzsko plánuje postupné znižovanie štandardnej sadzby dane z príjmov právnických osôb, ktoré povedie k zjednoteniu sadzby dane a jej zníženie na 25% bez ohľadu na výšku zdaniteľného príjmu v roku 2022. Pôvodným zámerom bolo zjednotiť daňovú sadzbu už od roku 2020, ale zvýšené vládne výdavky prinútili francúzske zákonodarcu tento úmysel oddialiť..(Deloitte)

Sociálny systém Francúzska

Francúzske príspevky na sociálne zabezpečenie

Francúzsky systém sociálneho zabezpečenia je zložený z rôznych systémov poskytujúcich širokú škálu výhod. Tento systém obsahuje základné sociálne zabezpečenie, dávky v nezamestnanosti, povinné doplnkové dôchodkové plány, doplnkové poistenie pre prípad úmrtia / invalidity a doplnkové zdravotné poistenie. Príspevky sa delia medzi zamestnávateľa a zamestnanca; v priemere predstavuje príspevok zamestnávateľa 45% z hrubej mzdy. Pre rok 2019 predstavuje podiel zamestnanca na francúzskych sociálnych príspevkoch približne 20% až 23% odmeny. Pretože sa však príspevky posudzujú pomocou rôznych stropov, priemerná sadzba sa bude znižovať so zvyšovaním hrubej mzdy. Príspevky zamestnávateľov do ďalších systémov zdravotného poistenia (ktoré sú povinné a kolektívne) sú zdaniteľné. Všeobecne platí, že každému zamestnancovi, ktorý

vykonáva platenú činnosť vo Francúzsku, zamestnávateľ zrazí podiel zamestnávateľa a zamestnanca na francúzskych odvodoch sociálneho zabezpečenia. (PwC)

Daň zo mzdy

Spoločnosti, ktoré nepodliehajú DPH najmenej z 90% ich ročného obratu, podliehajú dani zo mzdy, týkajúcej sa platov vyplatených počas nasledujúceho kalendárneho roka. Spoločnosti, ktoré nedosahujú hranicu 90%, sú povinné platiť daň zo mzdy ako doplnok k svojmu pomeru vrátenia DPH, ktorý sa nazýva protizápalový pomer k DPH. Štandardná sadzba dane zo mzdy je 4,25%, ale zvýšené sadzby sa vzťahujú na hrubé individuálne mzdy, ktoré presahujú určité hranice. Tieto zvýšené sadzby sú:

8,5% pre mzdy v rozmedzí od 7 924 EUR do 15 822 EUR.

13,6% pri mzde vyššej ako 15 822 EUR. (PwC)

Sociálne prirážky

Sociálne príplatky sa vzťahujú na rôzne druhy príjmu fyzických osôb. Celkové sociálne príplatky za príjem zo zamestnania, príjem z prenájmu, úroky, dividendy a kapitálové zisky pre rok 2020 sú uvedené nižšie:

Príjem zo zamestnania: 9,7%

Príjmy z prenájmu, dividendy, úrok, kapitálové zisky: 17,2% (PwC)

Nepriame dane

- Štandardná sadzba dani z pridanej hodnoty je 20%. Znížená sadzba 10% platí pre niektoré potraviny; určité nealkoholické nápoje; niektoré farmaceutické výrobky; vnútroštátna preprava osôb;
- Znížená sadzba 5,5% platí na niektoré nealkoholické nápoje; školské jedálne; dodávky vody, lekárske vybavenie pre zdravotne postihnuté osoby; knihy (okrem kníh s pornografickým alebo násilným obsahom); niektoré elektronické knihy; vstup na určité kultúrne podujatia;
- Znížená sadzba 2,1% sa aplikuje pre niektoré farmaceutické výrobky; ; niektoré noviny a periodiká; licenčné poplatky za verejnú televíziu; vstup na určité kultúrne podujatia;

- Oslobodenie od daní: Pozemky za osobitných podmienok; finančné transakcie; budovy dokončené viac ako päť rokov; poistenie; vzdelávanie; zdravie a dobré životné podmienky; stávkovanie a hranie hier
- Vývoz tovaru mimo EÚ a súvisiace služby; určené finančné transakcie a dodávky tovaru v rámci Spoločenstva majú nulovú sadzbu. Ostatné spotrebné dane sa vzťahujú na alkohol a alkoholické nápoje, spracované tabakové výrobky a ropné a plynové produkty (Santander)

3.3 Írsky daňový systém

Írsky daňový systém je charakteristický svojou jednoduchosťou, ktorá je daná minimom zavedených výnimiek. Štandardná daň z príjmov právnických osôb patrí medzi najnižšie na celom svete. Krajina má záujem prostredníctvom takto nastaveného daňového systému prilákať zahraničných investorov, veľké nadnárodné spoločnosti. Okrem iného, v minulosti vďaka tomu došlo k značnému ekonomickému rozvoju krajiny a Írsko dostalo prezývku Keltský tiger. Oproti ostatným štátom Európskej únie je tu panuje veľmi nízka úroveň daňového zaťaženia. Daňová kvóta sa pohybuje okolo 22%, čo robí z Írska krajinu s najnižším daňovým zaťažením v Európskej únii. Pre porovnanie uvedme, že priemerná hodnota pre štáty Európskej únie je 40,2%

3.4 Daň z príjmov fyzických osôb v Írsku

Daňovník

Fyzická osoba je daňovým rezidentom v konkrétnom daňovom roku, ak je v Írsku 183 dní alebo viac v danom roku alebo 280 dní a viac v uvedenom a predchádzajúcom roku spolu, z toho najmenej 30 dní v každom roku. Írska daň z príjmu sa ukladá z celosvetového príjmu jednotlivca, ktorý je rezidentom a má bydlisko v Írsku. Fyzické osoby, ktoré sú rezidentmi, ale nemajú trvalé bydlisko, podliehajú írskej dani z príjmu z príjmu írkeho zdroja, príjmu zo zahraničného zamestnania v súvislosti s írskymi povinnosťami a z príjmu zo zahraničia zo zamestnania a zo zahraničných investícií, pokiaľ sú poukázané do Írska. Nerezidenti sú zdaňovaní iba zo svojich príjmov pochádzajúcich z Írska (Deloitte)

Zdaniteľné príjmy

Zdaniteľné príjmy sú rozdelené do štyroch hlavných skupín:

- Výnosy z úrokov a dividend: jedná sa napríklad o príjmy zo štátnych dlhopisov či kupónovej platby.
- Výnosy z dividend zo spoločností so sídlom v Írsku.
- Príjmy z výkonu verejnej správy, zamestnanie, rent a penzií.
- Príjmy vyplývajúce z:
 - obchodovanie či prevádzkovanie lomov, dole, mostov, železníc atď.
 - povolania, ktoré nie sú uvedené v inej skupine
 - úroky z peňazí, úverov, cenných papierov
 - ostatné príjmy

Pri výpočte daňovej povinnosti dochádza k súčtu všetkých príjmov (Deloitte)

Príjmy, ktoré sa do daňovej povinnosti nezarátavajú

Medzi zdaniteľné príjmy nepatria napríklad výživné, príjmy z patentov, niektorých druhov umeleckých diel, poľnohospodárskej činnosti (prenájom poľnohospodárskej pôdy, chovateľské poplatky) a prenájmu izby v nehnuteľnosti vlastnené daňovníkom, ktorý nepresiahne € 10 000 ročne. Vyššie spomenuté príjmy nie sú zahrnuté do základu dane. (Deloitte)

Výpočet daňovej povinnosti

Pri výpočte daňovej povinnosti dochádza k súčtu všetkých príjmov. Sadzba dane z príjmov fyzických osôb má progresívny charakter. Zavedená je štandardná sadzba vo výške 20% a zvýšená 40% sadzba. Konkrétne sadzba je stanovená na základe výšky príjmov a životnej situácie daňovníka. Konkrétne údaje sú uvedené v tabuľke nižšie (Revenue)

Tabuľka 4: Sadzby dani z príjmov fyzických osôb

Osoba	Daňová sadzba
Slobodná, ovdovená alebo pozostalý civilný partner	do 35300€ 20%, nad 40%
Slobodná, ovdovená alebo pozostalý civilný partner so starostlivosťou o dieťa	do 39300€ 20%, nad 40%
Manželia alebo civilní partneri s jedným príjmom	do 44300€ 20%, nad 40%
Manželia alebo civilní partneri s dvomi príjmami	do 70600 20%, nad 40%

Príjmy oslobodené od dane

V Írsku je možné pri výpočtu dani z príjmov fyzických osôb uplatniť prvky, ktoré sú od dani celkom oslobodené. Existujú však tiež príjmy oslobodené od dane, ktoré sú vymedzené konkrétnym limitom a týkajú sa osôb starších ako 65 rokov. Pri stanovení limitu je braný do úvahy rodinný stav a počet detí daňovníka. Konkrétne výšky limitov sú uvedené v tabuľke. Ak prekročí príjem zákonom určený limit, môže byť daň stanovená dvoma spôsobmi. Daňovník môže využiť možnosť čiastočného oslobodenia. V takom prípade si od základu dane odpočíta celú oslobodenú sumu a následne ho zdaní sadzbou 40%. V druhom prípade sú do základu dane zahrnuté všetky príjmy vrátane limitné čiastky a daňovník využije zliav na dani v rámci tzv. Systému daňových kreditov. (Revenue)

Tabuľka 5: Príjmy oslobodené od dani pri osobách starších ako 65 rokov

Charakteristika poplatníka	výška limitu v roku 2020
Osoba staršia ako 65, slobodná alebo ovdovená	18 000 €
Osoba staršia ako 65, žijúca s manželom	36 000 €
1. a 2. vyživované dieťa	575 € za každé
Príplatok na každé ďalšie vyživované dieťa	830 € za každé

Dostupné

https://www.citizensinformation.ie/en/money_and_tax/tax/income_tax_credits_and_reliefs/older_peoples_tax_credits_and_reliefs.html

Daňové zľavy – kredity Ako už bolo vyššie spomenuté, všetci poplatníci môžu využiť daňové zľavy, ktoré sú v Írsku vymedzené v rámci Personal Tax Credits teda systému daňových kreditov. Jedná sa o možnosť zníženie vypočítanej dane o zákonom taxatívne vymedzené sumy v závislosti na životnej situácii daňovníka. (Revenue)

Tabuľka 6: Daňové zľavy

Charakteristika poplatníka	Výška daňovej zľavy
Slobodná osoba	1650€
Manželia alebo civilní partneri	3300€

Ovdovená osoba alebo pozostalý civilný partner s dieťaťom	1650€
Starostlivosť o dieťa	1650€
Ovdovená osoba alebo pozostalý civilný partner	2190€

Dostupné z: <https://www.revenue.ie/en/personal-tax-credits-reliefs-and-exemptions/tax-relief-charts/index.aspx>

3.5 Írsko - daň z príjmu právnických osôb

Daňovník

Spoločnosť sa všeobecne považuje za írskeho daňového rezidenta, ak je riadená a kontrolovaná v Írsku. Je to prípad bez ohľadu na miesto jej začlenenia. Spoločnosti rezidenti podliehajú v Írsku zdaneniu ich svetových príjmov (vrátane ziskov). Spoločnosti nerezidenti podliehajú írskej dani z príjmov právnických osôb iba zo ziskov z obchodovania írskej pobočky alebo agentúry a írskej dani z príjmu (zvyčajne zrážkou) z určitých príjmov írskeho zdroja. Dani zo zisku korporácií v Írsku podliehajú verejné akciovej spoločnosti (plc), spoločnosti s ručením obmedzeným (Ltd), ale aj asociácie, bytové družstvá, vzájomné poisťovne spoločnosti, štátne podniky, verejne prospešné spoločnosti a stále prevádzkarne írskych nerezidentných spoločností. Spomínané subjekty podliehajú dani zo svojich celosvetových príjmov po odpočítaní preukázateľných výdavkov a vykonanie ďalších úprav (EY)

Výpočet daňovej povinnosti

V rámci daňovej povinnosti dochádza k zdaneniu všetkých ziskov podniku. Sadzby dane z príjmov právnických osôb. Štandardná sadzba dane z príjmu právnických osôb z príjmu z obchodovania je 12,5%.

Sadzba 25% sa vzťahuje na:

- Určité príjmy, ktoré nepochádzajú z obchodovania, napríklad írsky príjem z prenájmu a investícií
- Zahraničný príjem, pokiaľ príjem nie je súčasťou írskeho obchodu
- Príjmy z „ťažby minerálov“ (všeobecne definované), ropa
- činnosti a obchodovanie alebo zveľaďovanie pozemkov iných ako stavebné práce
- Pozemkové transakcie) (EY)

Kapitálové zisky sa zvyčajne zdaňujú 33% (40% pri prevode zmlúv o životnom poistení a investičných jednotkách držaných v offshore fondoch) s výnimkami stanovenými pre kvalifikované zisky z predaja akcií spoločností, ktoré majú bydlisko v EÚ, alebo v krajinách, ktoré majú daňovú zmluvu s Írskom. Náklady na obstaranie alebo zlepšenie majetku sú odpočítateľné od nominálneho zisku. Kapitálové aktíva sa môžu prevádzať medzi spoločnosťami skupiny írskych rezidentov bez zodpovednosti za daň z kapitálových výnosov. (EY)

Položky odpočítateľné od základu dane

Od základu dane možno v Írsku odpočítať tieto položky:

- odpisy - 12,5% z obstarávacej ceny ročne počas 8 rokov používania stroja alebo automobilu (maximálna daňovo uznateľná suma u automobilu je 24,000 €) a 4% počas 25 rokov používania budov
- hodnotu duševného vlastníctva (patenty, licencie, obchodné značky, know-how atď.) Možno odpisovať rovnako ako stroje, alebo sú v tomto prípade uznateľné účtovné odpisy; odpis môže byť uplatnený až do 15 rokov od vzniku nákladu, avšak len do výšky 80% zisku z tohto duševného vlastníctva
- náklady vzniknuté do 3 rokov pred začiatkom obchodovania sú započítateľné proti príjmom z rovnakého obchodu,
- úroky v rozsahu, v akom sú pôžičky použité pre obchodovanie alebo získanie určitých neobchodných aktív
- VaV (výskum a vývoj) - uplatňuje sa v rámci nákladov počas roka a ďalších 25% z tohto výdavky možno odpočítať priamo od dane alebo dokonca získať v hotovosti, ak spoločnosť v tom roku nemá žiadny zdaniteľný príjem a splní stanovené podmienky
- nedobytné pohľadávky,
- straty z predchádzajúcich rokov môžu byť prenášané do ďalších období po neobmedzenú dobu, ale musí byť započítané v prvom období, keď spoločnosti vznikne zisk z rovnakej činnosti
- dary poskytnuté niektorým organizáciám (školy, nemocnice, kostoly atď.) - minimálne 250 € a maximálne 1 mil. €, nie však viac ako 10% celkových príjmov, ak existuje nejaké spojenie medzi darcom a obdarovaným (EY)

Výdavky na vedecký výskum a vývoj a platby za získanie know-how sú vo všeobecnosti prípustnými odpočtami, rovnako ako náklady na získanie alebo rozšírenie patentov a získanie a obnovu ochranných značiek. Tieto výdavky vedú k daňovej úľave vo výške 25%, ktorú je možné použiť na vyrovnanie daňových dlhov spoločnosti založenej v daňovom roku, v ktorom vznikli výdavky. Režim Knowledge Development Box (KDB) umožňuje zdanenie ziskov z patentovaných vynálezov a softvéru chráneného autorskými právami spoločnosťou so sídlom v Írsku vo výške 6,25% (EY)

Veľkou výhodou Írska sú "daňové prázdniny" pre novo založenej spoločnosti. Samozrejme Írsko nie je jedinou krajinou, ktorá túto metódu používa pre motiváciu k zakladaniu nových spoločností, avšak je jedinou z krajín v tejto bakalárskej práci. Metóda sa nazýva daňová úľava Sekcia 486 C a vzťahuje sa na prvé tri roky podnikania. Nevyužitú daňovú úľavu z prvých 3 rokov je možné preniesť a uplatniť v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach. Vyššie úľavy sa odvíjajú od sumy zaplatenej na PRSI (pay related social insurance), teda niečo ako u nás sociálne poistenie zamestnancov. Od dane možno odpočítať tú časť, ktorú zamestnávateľ hradí za svojich zamestnancov v 1. troch rokoch. Odpočet na PRSI možno uplatniť v plnej výške, ak splatná daň nepresiahne 40 000 € / rok, pri dani medzi 40 000 až 60 000 € sa odpočítanie PRSI uplatniť iba čiastočne. Daň sa zníži o ročné sociálne poistenie platené zamestnávateľom za zamestnanca do výšky 5 000 € / zamestnanec a 40 000 (EY)

Zdanenie dividend, licenčných poplatkov a úrokov

Sadzba zrážkovej dane v Írsku je 20%. Úroky vyplatené spoločnosti sídliacej v inom členskom štáte EÚ alebo v štáte, ktorý má s Írskom uzavretou dohodu o zamedzení dvojitého zdanenia, spravidla zrážkovej dani nepodliehajú, od dane môžu byť oslobodené aj úroky medzi prepojenými spoločnosťami. Na základe zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia sú úroky vždy zdanené v štáte príjemcu. Príjmy z patentov v Írsku tiež podliehajú 20% dani, ktorá môže byť znížená u partnerských spoločností v prípade, že obe sídlia v EÚ a jedna vlastní viac ako 25% podiel v druhej. (Deloitte)

Zrážková daň z dividend je 25%. Oslobodené sú írske rezidentné dcérske spoločnosti, ktoré vypláca dividendy rezidentnej materskej spoločnosti (> 51% podiel) a spoločnosti, ktoré sú rezidentmi EÚ, prípadne štátov, s ktorými má Írsko podpísanú zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia a nie sú pod priamou kontrolou írskej rezidentnej spoločnosti. (Deloitte)

Írsko je obľúbeným centrom pre priame zahraničné investície. V súčasnej dobe je domovom mnohých veľkých amerických technologických spoločností, vrátane spoločností Google, Apple a Facebook. Založenie spoločnosti v Írsku však nie je zaujímavé len pre veľké nadnárodné spoločnosti, každý deň je začlenené mnoho malých a stredných podnikov. V súčasnej dobe je v Írsku viac ako 1400 zámorských spoločností pôsobiach v mnohých odvetviach. Írsko je členským štátom Európskej únie s nízkymi daňami z príjmu právnických osôb, silnou ekonomikou a atraktívne pracovnou silou, čo z neho robí atraktívne miesto pre založenie spoločnosti. Miestne i nadnárodné spoločnosti sú priťahované do Írska, ktoré sa neustále radí medzi najlepšie európske krajiny v podnikaní. (Nordea)

Írsky sociálny systém

Zamestnané osoby sú povinne poistené v rámci štátom spravovaného systému PRSI (Pay-related-social-insurance) Príspevky poskytuje zamestnávateľ aj zamestnanec. Zamestnávateľ je zodpovedný za odvádzanie príspevkov PRSI do výšky 10,75%, čo predstavuje povolený odpočet na účely dane z príjmu právnických osôb. PRSI sa účtuje z príjmu zo zamestnania vrátane zdaniteľných nepeňažných výhod. Od jednotlivcov, ktorí zarábajú v ktoromkoľvek týždni menej ako 352 EUR, sa nevyžaduje, aby za tento týždeň platili PRSI. (PwC)

Príspevky PRSI sa uplatňujú aj na príjmy z živnosti alebo z povolania alebo z príjmu z investícií. Minimálny splatný príspevok je 500 EUR. Samostatne zárobkovo činné osoby, ktorých príjem zo všetkých zdrojov je do roku 2020 nižší ako 5 000 EUR, nepodliehajú PRSI. Sadzba príspevkov PRSI pre samostatne zárobkovo činné osoby je 4%, čo je v súlade so sadzbou platnou pre zamestnancov. Ak sú príjmy pod určitými hranicami, uplatňuje sa znížená sadzba zamestnávateľa PRSI na 8,8%. Táto hranica je 395 EUR. Samostatne zárobkovo činné osoby, ktorých príjem zo všetkých zdrojov je nižší ako 5 000 EUR ročne, nepodliehajú PRSI. Pri hrubých zárobkoch medzi 352,01 EUR a 424 EUR sa suma PRSI účtovaná na úrovni 4% znižuje o zúžený týždenný kredit PRSI. (PwC)

Univerzálny sociálny poplatok (USC)

USC je daň splatná z hrubého príjmu vrátane nominálnej mzdy, po úľave určitých kapitálových dávok, ale pred odpočítaním príspevkov na dôchodok .Sadzby pre USC sú pre jednotlivca mladšieho ako 70 rokov nasledovné:

Tabuľka 7: Sadzby uplatňované pri USC

Výška ročného príjmu	Sadzba v %
Celkový príjem pod 13 000€	0
Príjem nad 12 012 €	0.50
Príjem medzi 12 012.01€ a 20 484 €	2.00
Príjem medzi 20 484.01€ a 70 044 €	4.50
Príjem nad 70 044 €	8.00
Príjem nad 100,000€ (iba príjem samoživiteľov)	11.00

Dostupné z: <https://taxsummaries.pwc.com/ireland/individual/other-taxes>

Jednotlivci vo veku 70 rokov a viac, ktorých celkový príjem za rok je 60 000 EUR alebo menej. Fyzické osoby, ktoré majú lekársky preukaz a ktorých celkový príjem za rok je 60 000 EUR alebo menej

Tabuľka 8: Sadzby uplatňované USC pri osobách nad 70 rokov

Výška ročného príjmu	Sadzba v %
Celkový príjem pod 13 000€	0
Príjem do 12 012 €	0.50
Príjem nad 12 012 €	2.00

Dostupné z: <https://taxsummaries.pwc.com/ireland/individual/other-taxes>

Jednotlivci nad 70 rokov, ktorí majú úplný zdravotný preukaz, podliehajú sadzbe 4,50% a 8%, ak ich príjem presahuje 60 000 EUR. Systém „pay-as-you-earn“ (systém PAYE) ukladá zamestnávateľom povinnosť vykonávať zrážky z platieb zamestnancom pri zdroji dane z príjmu, univerzálneho sociálneho poplatku (USC) a plateného sociálneho poistenia (PRSI) a povinnosť poukázať tieto odpočty írskym daňovým úradom. (PwC)

Nepriame dane

- V Írskej republike sa uvádza viacero sadzieb DPH. Základná sadzba DPH je stanovená na 23%. Znížená sadzba 4,8% sa uplatňuje na dodávky živého dobytku. 9% sadzba sa vzťahuje na noviny, časopisy, elektronické noviny, časopisy aj knihy; vstup do športových zariadení. 13,5% sadzba sa uplatňuje na elektrinu prázdninové ubytovanie; reštauračné a stravovacie služby; opravy, čistenie a údržba; stavebné služby.
- Medzi dodávky s nulovou sadzbou patria: vývoz, knihy (tlačená verzia); väčšina potravín (okrem cukrovín); orálna medicína; detské oblečenie a obuv; tovary a služby poskytované častým vývozcom.
- Medzi oslobodené dodávky tovaru a služieb patria: poštové služby; finančné a poisťovacie služby; leasing nehnuteľného majetku (pokiaľ prenajímateľ neuplatňuje možnosť zdanenia).
- Spotrebné dane: Írsko uplatňuje spotrebné dane z minerálnych olejov, alkoholových výrobkov (vrátane liehovín, piva, vína, jablčného vína a hruškového vína) a tabakových výrobkov. Írsky lokálny pivovar môže využívať znížené sadzby spotrebnej dane (v závislosti od množstva výroby) (Santander)

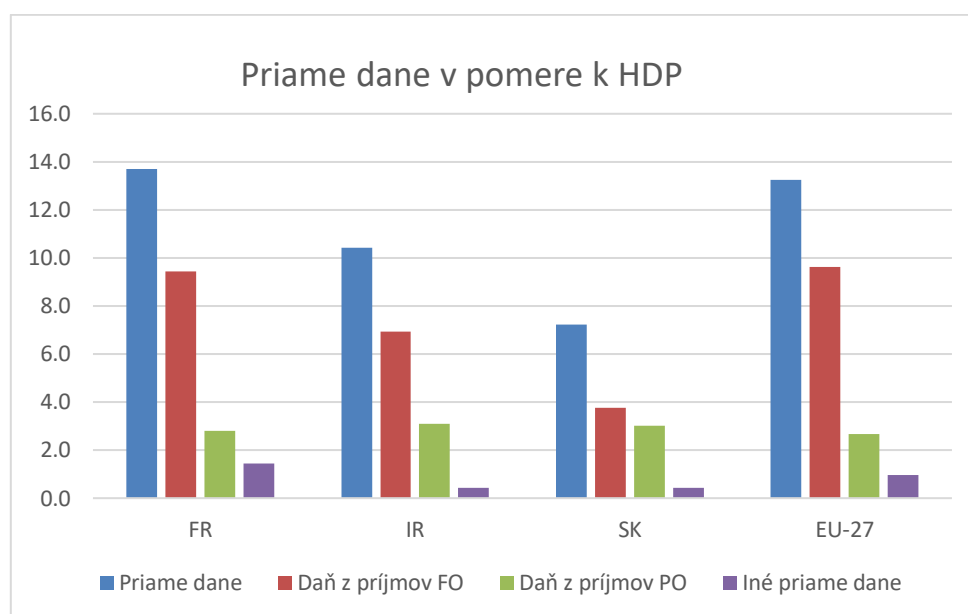
3.6 Daňové a vybrané makroekonomické ukazovatele sledovaných štátov

V nasledujúcej časti práce sme sa zamerali na daňové a makroekonomické ukazovatele, ktoré z konkrétnych daňových politík vyplývajú. Okrem ukazovateľov Francúzska a Írska sme pracovali aj s hodnotami Slovenska a v niektorých prípadoch aj s priemerom EU-27. Porovnali sme komponenty, ktoré tvoria priame dane a podobne sme postupovali aj pri sociálnych príspevkoch. Analyzovali sme, ako je daňové zaťaženie rozdelené medzi komponenty – prácu, spotrebu a kapitál. V ďalšom kroku sme preskúmali daňový klin pracovníkov s rôznou úrovňou príjmu. Výšku daňového klinu sme analyzovali aj pri zdanení manželov – pre bezdetný pár a pre pár s dvomi deťmi.

Priame dane

Priame dane sa skladajú z daní z príjmov fyzických osôb, daní z príjmov právnických osôb a taktiež z iných priamych daní. Vo Francúzsku dosahujú výšku 13,7% HDP, v Írsku je to 10,7% HDP, na Slovensku 7,2HDP%. Priemer Európskej únie je 13,3% HDP.

Graf 3:Komponenty priamych daní

Dostupné z: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/economic-analysis-taxation/data-taxation_en

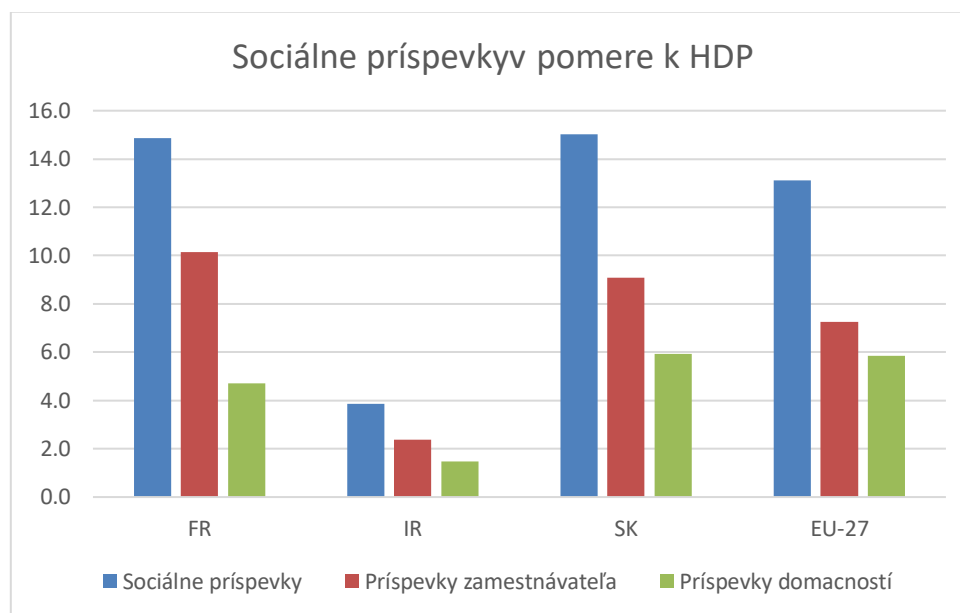
V prípade všetkých sledovaných štátov, najväčší podiel na priamych daniach tvoria dane z príjmov fyzických osôb. Vo Francúzsku tvoria 69%, v Írsku 66% na Slovensku 52% a Európskym priemerom je 73% priamych daní. Daň z príjmov právnických osôb je druhou najväčšou časťou priamych daní v každom sledovanom štáte. V Írsku tvorí 30%, vo Francúzsku 20%, na Slovensku 42% a EU-27 20%. Zaujímavosťou je, že vo všetkých štátoch dosahovali dane vybrané z príjmu právnických osôb približne 3% HDP. Najmenšiu časť na priamych daniach tvoria iné priame dane. Vo Francúzsku majú hodnotu 11%, v Írsku 4%, na Slovensku 6% a priemer EU-27 je 7%.

Sociálne príspevky

Výška odvádzaných príspevkov do fondov sociálneho a zdravotného zabezpečenia je vo všetkých sledovaných štátoch značne rozdielna. Vo Francúzsku tvoria tieto príspevky

podiel v hodnote 16,2% HDP, v Írsku dosahujú výšku iba 3,8% HDP, na Slovensku majú hodnotu 15% HDP, priemer EU-27 bo 13,1%. Konkrétne hodnoty môžeme vidieť graficky vyjadrené na nasledujúcom grafe :

Graf 4: Komponenty sociálnych príspevkov

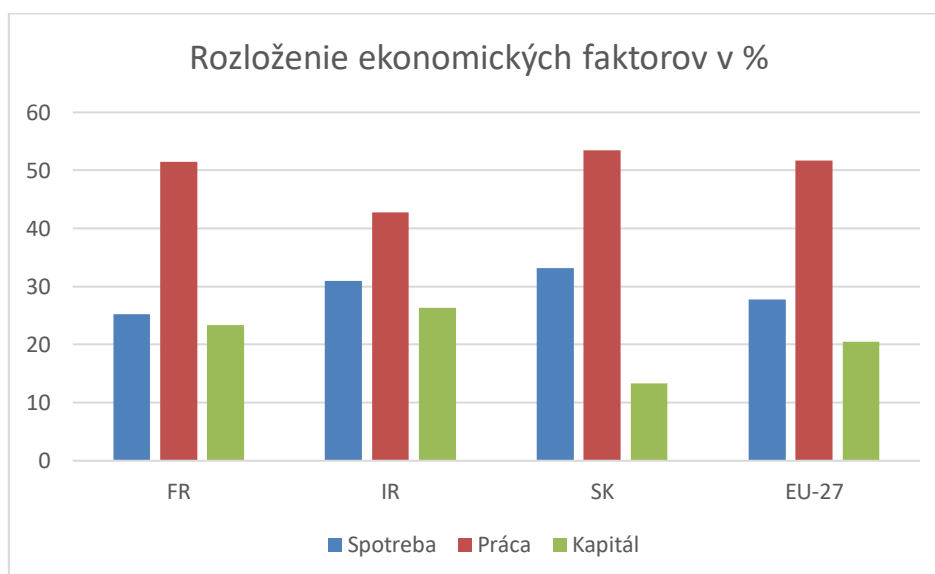
Dostupné z: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/economic-analysis-taxation/data-taxation_en

V prípade všetkých sledovaných štátov, najväčšiu časť odvádzajú zamestnávateľia. Vo Francúzsku je 68% príspevkov tvorených odvodmi zamestnávateľa a zvyšných 32% odvodmi fyzických osôb. V Írsku odvádzajú 62% zamestnávateľia a 38% domácnosti. Na Slovensku je odvedených 61% zamestnávateľmi, 39% zamestnancami. V prípade všetkých nami sledovaných štátov je pomer odvedených príspevkov zamestnávateľa vyšší ako je priemer Európskej únie, kde 55% odvádza zamestnávateľ a 45% odvádza zamestnanec.

Komponenty daňového zaťaženia

Základné komponenty daňového zaťaženia sú práca, spotreba a kapitál. Najvyššiu hodnotu dosahuje vo všetkých štátoch zdanenie práce. Toto zdanenie je tvorené daňou z príjmov fyzických osôb, odvodmi zamestnávateľa ako aj odvodmi zamestnanca a daňou zo mzdy. Kým vo Francúzsku dosahuje zdanenie práce 51,45%, v Írsku to je o niečo menej, 42,60 %. Slovensko patrí k štátom s najvyšším podielom zdanenia práce vôbec, 53,42%. Priemerné zaťaženie práce bolo v štátoch Európskej únie 51,20%.

Graf 5: Daňové zaťaženie ekonomických faktorov

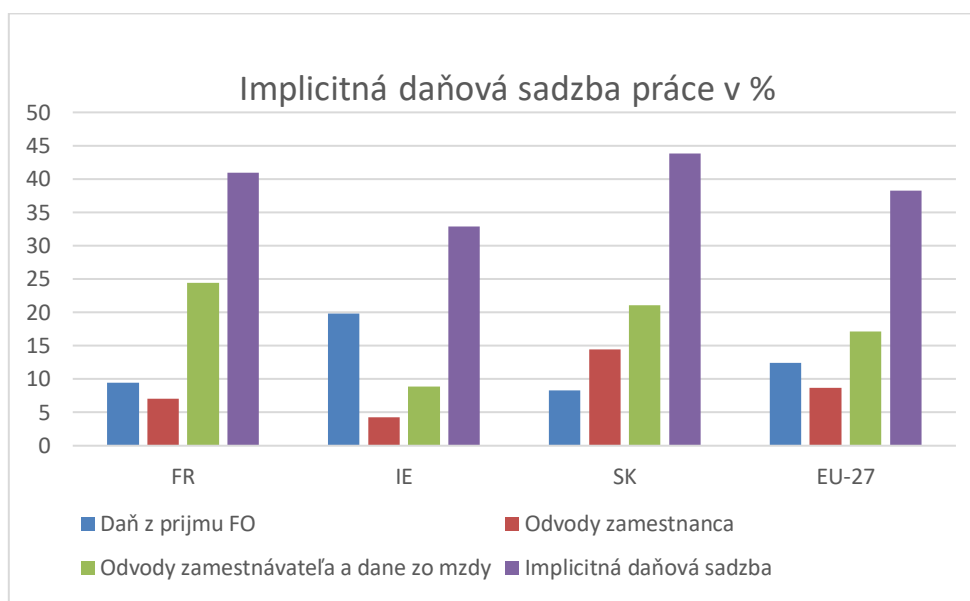
Dostupné z https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/taxation_trends_report_2020.pdf

Pilierom daňového zaťaženia kapitálu je daň z príjmu právnických osôb a daň z dividend. Vo Francúzsku je výška zdanenie kapitálu hodnotu 23,32% v Írsku, má hodnotu 26,32%, na Slovensku 13,53% a priemer Európskej únie je 20,44%. Zdanenie spotreby je tvorené daňou z pridanej hodnoty a spotrebnými daňami. Zdanenie spotreby má vo Francúzsku podiel 25,32%, v Írsku 30,9%, na Slovensku 33,26%. Podiel spotreby na zdanení je v Európskej únii 27,82%. Francúzsko pomerne verne kopíruje pomer Európskej únie. V Írsku môžeme pozorovať nižšie zdanenie práce, ale vyššie zdanenie spotreby a najmä vyššie zdanenie kapitálu Slovensko malo okrem práce aj vysoký podiel zdanenia spotreby avšak zdanenie kapitálu je veľmi podpriemerné.

Implicitné daňové sadzby z práce

Implicitná daňová sadzba práce obsahuje všetky priame a nepriame dane, a taktiež príspevky na sociálne zabezpečenie (platené z príjmov zamestnanca aj zamestnávateľa) v pomere ku všetkým celkovým nákladom práce. Daný ukazovateľ môže pomôcť pri rozhodovaní konkrétnych krokov na zvýšenie dopytu po pracovnej sile, a taktiež aj ponuky práce (ITR pracovnej sily sa počíta iba pre zamestnanú pracovnú silu, s vylúčením daňového zaťaženia súvisiaceho so sociálnymi transfermi vrátane dôchodkov). Implicitnú sadzbu dane z práce je potrebné považovať za súhrnné opatrenie, ktoré sa približuje priemernému efektívnemu daňovému zaťaženiu príjmu z práce v ekonomike (ŠTEMBERGER, 2012)

Graf 6: Komponenty implicitnej daňovej sadzby práce

Dostupné z https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/taxation_trends_report_2020.pdf

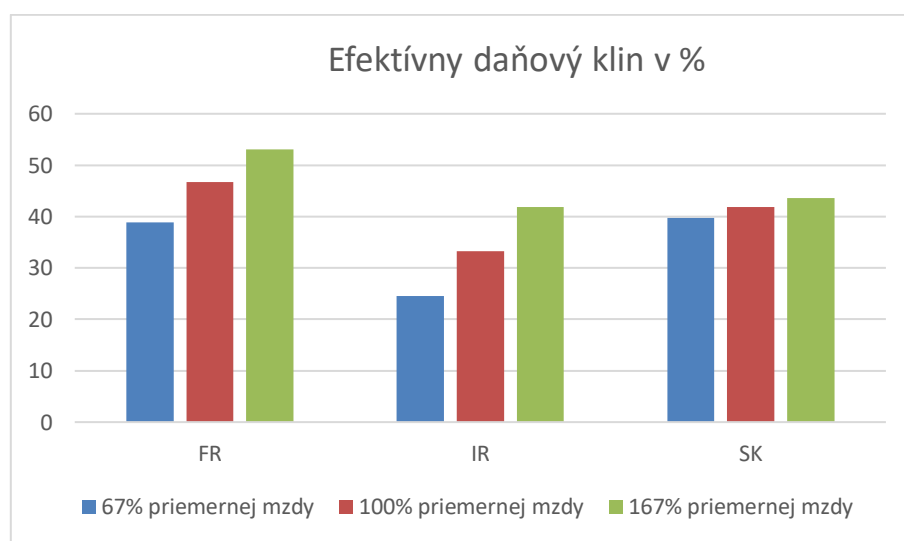
Prvým komponentom implicitnej daňovej sadzby je daň z príjmov fyzických osôb. Vo Francúzsku má tento ukazovateľ hodnotu 9,47%, v Írsku 19,83%, na Slovensku 8,31%, priemer Európskej únie je 12,47%. Ďalším komponentom sú zamestnanecké odvody, vo Francúzsku majú hodnotu 7,05%, v Írsku 4,26%, na Slovensku 14,42% a priemer v EU-27 je 8,66%. Posledným komponentom implicitnej daňovej sadzby práce sú odvody zamestnávateľa a dane zo mzdy. Vo Francúzsku tieto odvody dosahujú výšku 24,41%, v Írsku 8,84%, na Slovensku 21,10%, priemer Európskej únie je 17,11%. Implicitná daňová sadzba práce vo Francúzsku má hodnotu 40,94%, jej najvýznamnejšou položkou, ktorej výška presahuje priemerné hodnoty štátov sú odvody zamestnávateľa, daň z príjmov fyzickej osoby a odvody zamestnanca boli podpriemerné. V prípade Írska je najvýznamnejšou zložkou daň z príjmov fyzických osôb, ktorá je vysoko nadpriemerná, odvody zamestnancov a zamestnávateľov ako aj celková implicitná daňová sadzba práce sú oproti európskym hodnotám podpriemerné. Čo sa týka Slovenska, implicitná daňová sadzba práce je najvyššia zo všetkých štátov EÚ. Jej hodnota je 43,83%. Sadzba dani z príjmov fyzických osôb je oproti EU podpriemerná, avšak odvody, ako zamestnávateľa, tak aj zamestnanca, sú vysoko nadpriemerné.

Daňové zaťaženie práce

Ďalším ukazovateľom daňového zaťaženia práce je efektívny daňový klin. Tento ukazovateľ vyjadruje, koľko percent z celkových nákladov na prácu nebude zamestnancovi

vyplatených. Vypočíta sa, ako podiel dane z príjmov fyzickej osoby a odvodov na sociálne zabezpečenie platených zamestnancom aj zamestnávateľom na celkových nákladoch práce (súčet hrubej mzdy zamestnanca a odvodov platených zamestnávateľom). Tento spôsob je počítaný podľa metodiky OECD a veľmi presne vyjadruje celkovú daňovú a odvodovú zaťaženosť práce, pretože obsahuje aj transfery (napríklad daňový bonus). Zanalyzovali sme výšku daňového klinu – pre daňovníkov s 67%, 100% a 167% výškou priemerného príjmu v konkrétnom štáte. Pomocou efektívneho daňového klinu sme sa pokúsili určiť, či s rastúcou úrovňou príjmu dochádza k progresivite zdanenia.

Graf 7: Efektívny daňový klin pracovníkov s rôznymi úrovňami príjmu

Dostupné z: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/047072cd-en/index.html?itemId=/content/publication/047072cd-en>

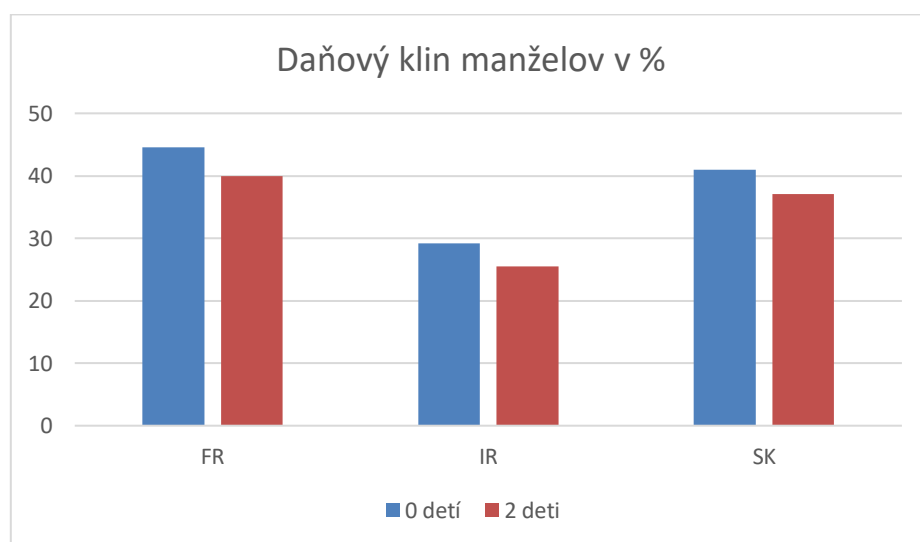
Daňový klin pre daňovníka vo Francúzsku s príjmom dosahujúcim 67% priemernej hodnoty je 38,9%, pre daňovníka s priemernou mzdou je 46,7% a pre daňovníka s príjmom 167% priemernej mzdy je daňový klin vo výške 53,1%. Podpriemerne zarábajúci daňovník v Írsku podlieha daňovému klinu vo výške 24,6%, daňovník s priemerným príjmom je vystavený daňovému klinu vo výške 33,2% a daňovník s nadpriemernými príjmami podlieha daňovému klinu 41,8%. Daňový klin slovenského pracovníka dosahujúceho 67% priemerného príjmu má výšku 39,7%, v prípade priemerného zárobku je to 41,9% a v prípade daňovníka zarábajúceho 167% priemernej mzdy má klin hodnotu 43,6%. Vo všetkých troch štátoch môžeme pozorovať progresivitu zdanenia príjmov. Ako môžeme vidieť na grafe, najvyššia progresivita nastáva v Írsku, naopak, najmenšia progresivita zdanenia nastáva v prípade Slovenska, kde je rozdiel v daňovom kline podpriemerne a nadpriemerne zarábajúcich pracovníkov iba 3,9%. Veľké rozdiely sú aj v samotnej výške daňových klinov, írsky daňovník s nadpriemerným príjmom podlieha iba o trošku

vyššiemu daňovému klinu, ako pracovníci s podpriemerným príjmom vo Francúzsku a na Slovensku. Avšak, pracovníci s nadpriemerným príjmom vo Francúzsku podliehajú výrazne vyššiemu klinu ako nadpriemerne zarábajúci Slováci – prejavuje sa tu vyššia progresivita.

Daňový klin – zdanenie manželov

Po analýze daňového klinu pre pracovníkov s rôznymi úrovňami príjmu sme pokračovali v analýze daňového klinu pri zdanení manželov. Porovnali sme výšku daňového klinu manželov v prípade, že nemajú žiadne deti a v prípade že majú 2 deti. Pracovali sme s predpokladom, že jeden z manželov zarába 100% priemernej mzdy a druhý člen manželského páru zarába 67% priemernej mzdy.

Graf 8: Daňový klin pri zdanení bezdetných manželov a manželov s 2 deťmi

Dostupné z: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/047072cd-en/index.html?itemId=/content/publication/047072cd-en>

Ako môžeme vidieť na grafe, daňový klin je vo všetkých štátoch vyšší, v prípade, že manželia nemajú žiadne deti. Vo Francúzsku dosahuje daňový klin bezdetného páru 44,6%, v prípade, že manželia majú dve deti, sa daňový klin zníži na 39,9%. V Írsku, v prípade, že manželia nemajú žiadne deti, je to 29,2%, v prípade, manželia majú dve deti, daňové zaťaženie sa zníži v Írsku na 25,5%. Na Slovensku podlieha bezdetný pár daňovému klinu 41%, v prípade dvoch detí sa zníži na 37,1%. Najvyšší daňový klin teda nastáva v prípadoch bezdetného páru, ako aj páru s dvomi deťmi vo Francúzsku, najnižší v Írsku. Táto komparácia dokázala, že vo všetkých štátoch platí trend, že daňové opatrenia uplatňované na deti a rodinnú politiku znižujú daňové zaťaženie manželského páru.

Zhrnutie

Francúzsky daňový systém je charakteristický veľkým množstvom rôznych výnimiek a vymeriavacích základov, vysokými hraničnými sadzbami a špecifickou formou zdanenia príjmov fyzických osôb – spoločným zdanením domácností. Celkovo môžeme konštatovať, že Francúzsko je štát s veľmi vysokou úrovňou zdanenia. Okrem toho, že je krajinou s najvyšším celkovým daňovým zaťažením v Európskej únii, vysoko je zaťažená aj práca - vysoké sú najmä odvody zamestnávateľa ako aj zamestnanca. Svoj podiel na tom majú aj vysoké hraničné sadzby z príjmov fyzických osôb.

Írsky daňový systém je na rozdiel od toho francúzskeho charakteristický svojou jednoduchosťou a efektívnosťou. Zaujímavé podmienky pri zdaňovaní príjmov právnických osôb pritiahli veľké množstvo zahraničných spoločností, írsky daňový systém je pre nich veľmi atraktívny. Daň z príjmov právnických osôb je najnižšia v EÚ. Daňové zaťaženie práce je nižšie, viac je zaťažený kapitál a spotreba, implicitná daňová sadzba práce je taktiež nižšia.

Čo sa týka slovenského daňového systému, môžeme ho posúdiť iba zo sledovaných ukazovateľov. Charakteristické sú, podobne ako vo Francúzsku, veľmi vysoké odvody, zamestnávateľa aj zamestnanca. Priame dane sú relatívne nízke a majú aj malý podiel na daňovom mixe – čo potvrdzuje aj veľmi nízke zdanenie kapitálu. Podiel zdanenia práce je najvyšší v EÚ, spotreba je taktiež vysoko zdanená. Implicitná daňová sadzba práca je vďaka vysokým odvodom najvyššia v EÚ.

Záver a diskusia

Hlavným zámerom tejto diplomovej práce bolo charakterizovať rôzne prístupy k zdaňovaniu príjmov fyzických osôb a spoločností vo Francúzsku a Írsku. Naším cieľom bolo poukázať na ich uplatňovanú daňovú politiku, položky ovplyvňujúce základ dane ako aj na výpočet samotnej daňovej povinnosti. Taktiež sme zanalyzovali a porovnali vybrané daňové a makroekonomické ukazovatele, ktoré vyplývajú z daňových opatrení.

Hlavným prínosom práce sú nasledujúce výstupy, poukázali sme na:

- Vývoj a úroveň zloženej daňovej kvóty sledovaných štátov
- Analýzu a porovnanie zloženia daňových mixov
- Charakteristiku daňových politík Francúzska a Írska
- Komparáciu komponentov priamych daní a sociálnych príspevkov
- Rozloženie daňového zaťaženia podľa ek. faktorov – práce, spotreby a kapitálu
- Analýzu a porovnanie implicitnej daňovej sadzby práce
- Komparáciu daňového klinu pre pracovníkov s rôznymi úrovňami príjmu
- Analýzu daňového klinu pre bezdetný manželský pár a pre pár s 2 deťmi

V prvej kapitole sme analyzovali a porovnali úroveň celkového daňového zaťaženia. Použili sme ukazovateľ zložená daňová kvóta, vďaka ktorému sme zistili, že najviac daňovo zaťažením štátom je Francúzsko. V roku 2019 dosiahla zložená daňová kvóta 45,6% HDP. Írske daňové zaťaženie je výrazne menšie, v roku 2019 dosiahla zložená daňová kvóta iba 22,1% HDP. Zložená daňová kvóta na Slovensku za rok 2019 bola nižšia ako francúzska ale vyššia ako írsku, dosiahla 34,5% HDP. Hodnota EU-27 bola 40,1% HDP. Ďalším sledovaným ukazovateľom bolo zloženie daňového mixu. Zistili sme, že pomer nepriamych daní bol vo všetkých štátoch približne podobný a taktiež sa zhodoval aj s európskym priemerom. Pokiaľ ide o Francúzsko, jeho daňový mix možno porovnať s európskym priemerom rozloženia daňového mixu. Výrazne sa od európskeho odlišoval podiel priamych daní v Írsku, ktorý bol vysoko nadpriemerný a naopak, sociálne príspevky boli výrazne podpriemerné. Na Slovensku bola situácia opačná, pomer priamych daní bol podpriemerný a výška podielu sociálnych príspevkov bola vysoko nadpriemerná.

V aplikovanej časti práce sme analyzovali daňové politiky a opatrenia sledovaných krajín. Zistili sme, že Francúzsko má veľmi zložitý daňový systém s veľkým množstvom rôznych výnimiek, vysokými hraničnými sadzami a množstvom vymeriavacích základov. Daň z príjmu fyzických osôb sa počíta z celkových príjmov, daň nerezidentov iba

z francúzskych príjmov. Daň sa platí v rámci fiškálnej domácnosti, ktorá je tvorená manželmi, závislými osobami, ako sú deti alebo aj starší ľudia v opatere. Celkový zdaniteľný príjem sa vydeli počtom častí fiškálnej domácnosti, každý člen domácnosti má určitú váhu. Daň z príjmov fyzických osôb má progresívnu formu, najvyššia hraničná sadzba má hodnotu 45% platí sa z príjmu nad 158123€. Od príjmu nad 250000€ sa platí špeciálny príplatok vo výške 3%, od 500000€ príplatok 4%. Najvýznamnejšie daňové odpočty sú 10% zľava zo mzdy do výšky 12 627 EUR, daňové zvýhodnenie 1 551 EUR pre každé z prvých dvoch detí a 3 102 EUR pre tretie a každé ďalšie dieťa. Taktiež je možné plne odpočítať platby výživného a do výšky 66% príspevky do charitatívnych organizácií. Vo Francúzsku podliehajú daňovníci od určitej hodnoty majetku dani z bohatstva. Pri dani z príjmu právnických osôb sa uplatňuje princíp teritoriality, dani podliehajú iba príjmy z francúzskeho zdroja. Pri určovaní základu dane sa vychádza z účtovného zisku zisteného na základe účtovnej závierky, zostavenej podľa francúzskych účtovných štandardov. Príjmy právnických osôb s ročným obratom nižším ako 250 miliónov EUR podliehajú dani vo výške 28%. Spoločnosti s obratom nad 250 miliónov EUR zaplatia daň 28% zo zdaniteľného príjmu do 500 000 EUR, 31% zo zdaniteľného príjmu presahujúceho 500 000 EUR. Zníženie daňového základu je možné prostredníctvom odpisov hmotného, ako aj nehmotného majetku. Využiť sa dá aj inštitút daňovej straty, ktorú je možné uplatniť v plnej výške s možnosťou prenesenia aj do minulosti. Spoločnosti si tiež môžu zvýhodnene odpísať náklady na výskum a vývoj a taktiež môžu 30% úverových nákladov na výskum započítať do daňových výdavkov. Príspevky do fondov sociálneho a zdravotného zabezpečenia sa delia medzi zamestnávateľa a zamestnanca, v priemere predstavuje príspevok zamestnávateľa 45% z hrubej mzdy. Pre rok 2019 predstavuje podiel zamestnanca na francúzskych sociálnych príspevkoch približne 20% až 23% odmeny

Írsky daňový systém je na rozdiel od francúzskeho charakteristický svojou jednoduchosťou a minimom rôznych výnimiek. Fyzické osoby, ktoré sú rezidentmi podliehajú dani zo svojich celosvetových príjmov, nerezidentom sú zdaňované iba príjmy z írskeho zdroja. Základ dane sa vypočíta ako súhrn všetkých zdaniteľných príjmov. Sadzba dane z príjmu fyzických osôb má progresívny charakter, do príjmu 35300€ platí sadzba 20%, od tohto príjmu je uplatňovaná sadzba 40%. Taktiež je platný systém daňových kreditov, ktorých výška závisí od životnej situácie daňovníka a má na ne nárok každý. Zamestnané osoby sú povinne poistené v rámci štátom spravovaného systému PRSI. Zamestnávateľ je zodpovedný za odvádzanie príspevkov PRSI do výšky 10,75%.

Okrem toho občania odvádzajú aj Univerzálny sociálny poplatok (USC) do výšky 11%. Spoločnosť, ktorá je rezidentom v Írsku, podlieha dani z príjmu právnických osôb z jej globálneho príjmu. Spoločnosti, ktoré sú nerezidenti podliehajú dani z príjmu právnických osôb iba zo svojich príjmov nadobudnutých v Írsku. V rámci daňovej povinnosti dochádza k zdaneniu všetkých ziskov podniku. Klasická sadzba dani z príjmu z právnických osôb je 12,5%. Na určité druhy činností – napríklad ťažba a neobchodné činnosti sa uplatňuje zvýšená sadzba 25%. Medzi položky, ktoré je možné odpočítať od základu dani patria odpisy, náklady na vývoj a výskum, niektoré dary ako aj daňové straty, ktoré je možné preniesť aj do budúcich zdaňovacích období.

V záverečnej časti práce sme porovnávali daňové a makroekonomické ukazovatele. Čo sa týka štruktúry priamych daní, vo všetkých štátoch a aj v EU-27 dominovali najmä dane z príjmov fyzických osôb, nasledované daňou z príjmov právnických osôb. Iné priame dane tvorili najmenší podiel. Najväčší podiel na sociálnych a zdravotných príspevkoch tvorili vo všetkých štátoch príspevky zamestnávateľa, nasledované príspevkami odvedenými zamestnancami. Následná analýza rozloženia daňového zaťaženia podľa základných ekonomických faktorov – práce, spotreby a kapitálu dokázala, že vo všetkých štátoch bola najviac zdaňovaným komponentom práca. Vo Francúzsku a na Slovensku tvorilo zdanenie práce viac ako 50%. V Írsku bol podiel práce na zdanení menší, tvoril 43%, vyšší podiel tvorilo zdanenie kapitálu – 26%, podobne na tom bolo aj Francúzsko s 23% zdanením kapitálu. Slovensko, naopak, malo podiel kapitálu na zdanení veľmi nízky – tvoril iba 13%. Čo sa týka spotreby, najvyšší podiel bol na Slovensku, za ním nasledovalo Írsko a napokon Francúzsko. Porovnali sme aj výšku jednotlivých komponentov implicitnej daňovej sadzby práce. Vo Francúzsku mala implicitná daňová sadzba výšku 40,9%, najväčší podiel na nej mali odvody. Implicitná daňová sadzba práce dosahovala v Írsku 32,93%, výrazne najväčší podiel tvorila daň z príjmov fyzických osôb. Na Slovensku dosahovala implicitná daňová sadzba práce 43,83%, čo bolo najviac v Európskej únii. Tvorená bola, podobne ako Francúzsku, vysokými odvodmi. V skúmaní daňového zaťaženia práce sme pokračovali aj prostredníctvom efektívneho daňového klinu. – porovnali sme daňové klíny zamestnancov s rôznymi úrovňami príjmu. Najvyšší daňový klin dopadá na pracovníkov vo Francúzsku, najnižší v Írsku. Vo všetkých štátoch sme zaznamenali progresivitu zdanenia. Najvyššia progresivita nastáva vo Francúzsku, najnižšia je na Slovensku. Daňový klin sme skúmali aj pri zdaňovaní manželov – pre bezdetný pár a pre pár s dvomi deťmi. Podobne, ako pri daňovom zaťažení jednotlivca, aj pri zdaňovaní manželov podliehali najvyššiemu

zaťažení Francúzi, najnižší klin bol v Írsku. Vo všetkých štátoch sme zaznamenali nižší daňový klin v prípade manželského páru s deťmi.

Na záver môžeme konštatovať, že Francúzsko je štát s veľmi vysokou úrovňou daňového zaťaženia, ako aj práce. Je to kvôli vysokým hraničným sadzbám ako aj vysokým odvodom. Írsko, naopak, má úroveň daňového zaťaženia veľmi nízku. Svojou atraktívnou daňovou politikou a vyspelou pracovnou silou láka zahraničných podnikateľov, z čoho krajina ekonomicky prosperuje. Slovensko nemá takú vysokú úroveň daňového zaťaženia ako Francúzsko, ani také vysoké hraničné sadzby, avšak kvôli odvodom je veľmi vysoko daňovo zaťažená práca a naopak, zdanenie kapitálu je nízke. Pre zlepšenie situácie by sme odporúčali upraviť daňovú politiku znížením zdanenie práce a zvýšením zdanenie kapitálu.

Literatúra

BABČÁK, Vladimír. 2010. *Daňové právo Slovenskej republiky*. Ružomberok : Epos, 2010. s. 638. ISBN 9788080578510.

BÁNOCIOVÁ, Anna. 2011. *Aplikácia daní v SR v praxi*. Košice : Elfa, 2011. ISBN 9788080861742.

BIELIKOVÁ Alžbeta, ŠTOFKOVÁ Katarína. 2010. *Dane v teórii a praxi*. Žilina : Žilinská univerzita, 2010. s. 180. ISBN 978-80-554-0169-0.

KOREČKO, Jaroslav. 2010. HARMONIZÁCIA DANÍ A DAŇOVÉ ZAŤAŽENIE V KRAJINÁCH EÚ. [Online] 2010. [Dátum: 11. 1 2021.]
<http://www3.ekf.tuke.sk/konfera2010/zbornik/files/prispevky/KoreckoJaroslav.pdf>.

KUBÁTOVÁ, Květa. 2018. *Daňová teorie a politika - 7., aktualizované vydání*. Praha : Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-165-3.

KUBÁTOVÁ, Kveta. 2009. Problematika měření daňové zátěže pomocí. *Issues of tax burden measuring using tax quota*. [Online] 2 2009. [Dátum: 11. 1 2021.]
<https://www.vsfs.cz/periodika/acta-2009-2-02.pdf>.

MEDVEĎ, Jozef, a kol. 2009. *Daňová teoria a daňový systém*. Bratislava : Sprint dva, 2009. s. 288. ISBN 978-80-89393-09-1.

NERUDOVÁ, Danuše. 2014. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. Praha : Wolters Kluwer, 2014. s. 332. ISBN 978-80-7478-626-6.

SEDLIAČIKOVÁ, Mariana. 2011. *Daňovníctvo*. Zvolen : Technická univerzita vo Zvolene, 2011. s. 129. ISBN 978-80-228-2057-2.

SCHULTZOVÁ, Anna. 2012. *Daňové systémy štátov Európskej únie*. Bratislava : Ekonóm, 2012. ISBN 978-80-225-3457-4..

SCHULTZOVÁ, Anna et al. 2018. *Daňovníctvo: Daňová teória a politika 1*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-108-0.

SIVÁK, Rudolf. 2008. *Verejné financie*. Bratislava : IURA Edition, 2008. s. 312. ISBN 978-80-8078-094-4..

ŠIROKÝ, Jan a kol. 2008. *Daňové teorie s praktickou aplikací - 2. vydání.* Praha : C. H. Beck, 2008. s. 301. ISBN 8074000058.

ŠIROKÝ, Jan. 2018. *Daně v Evropské unii - 7. vydání.* Praha : Nakladatelství Leges, 2018. s. 384. ISBN 978-80-7502-274-5.

ŠTEMBERGER, Peter. 2012. Implicit tax rates. *stat.si.* [Online] 2012. [Datum: 11. 1 2021.] <https://www.stat.si/StatisticniDnevi/Docs/Radenci%202012/prispevki/Stemberger-predstavitev%20ppt.pdf>.

VONDRÁČKOVÁ, Aneta. 2017. *Perspektivy harmonizace daní z příjmů v Evropské unii.* Praha : Leges, 2017. s. 160. ISBN 9788075021755.

ZUBAČOVÁ, Alena. 2012. *Daňové teórie a ich využitie v praxi.* Bratislava : Iura Edition, 2012. s. 200. ISBN 9788080784874.

Internetové zdroje

Deloitte. International Tax - France Highlight 2020. [Online] <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-francehighlights-2020.pdf>.

—. International Tax: Ireland Highland. *Deloitte.* [Online] <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-irelandhighlights-2020.pdf>.

—. International Tax: Ireland Highland. *Deloitte.* [Online] <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-irelandhighlights-2020.pdf>.

DEVEREUX Michael - FUEST Clemens. 2009. Corporate income tax coordination in the European Union. <https://www.researchgate.net/>. [Online] 10 2009. [Datum: 11. 1 2021.] https://www.researchgate.net/publication/228463876_Corporate_income_tax_coordination_in_the_European_Union.

EY. Worldwide Corporate Tax Guide. *ey*. [Online] https://assets.ey.com/content/dam/ey-sites/ey-com/en_am/tax-and-law/ey-worldwide-corporate-tax-guide-20-july-2020.pdf.

French Property. French Wealth Tax. *French Property*. [Online] <https://www.french-property.com/guides/france/finance-taxation/taxation/wealth-tax/>.

—. Guide to French Income Tax. <https://www.french-property.com/>. [Online] <https://www.french-property.com/guides/france/finance-taxation/taxation/calculation-tax-liability/rates>.

IMF. 2020. World Economic Outlook. <https://www.imf.org/>. [Online] 10 2020. Source: IMF – World Economic Outlook Database, October 2020.

IRELAND: TAX SYSTEM. *Santader Trade*. [Online] <https://santandertrade.com/en/portal/establish-overseas/ireland/tax-system>.

Nordea. France: Economic and Political Overview. *Nordeatrade.com*. [Online] <https://www.nordeatrade.com/en/explore-new-market/france/economical-context>.

—. Ireland: Business Environment. *Nordeatrade*. [Online] <https://www.nordeatrade.com/no/explore-new-market/ireland/taxes>.

PwC. France Individual Deductions. *taxsummaries.pwc*. [Online] <https://taxsummaries.pwc.com/france/individual/deductions>.

—. France: corporate - other-taxes. *taxsummaries.pwc*. [Online] <https://taxsummaries.pwc.com/france/corporate/other-taxes>.

—. France: Individual - Other tax credits and incentives. *taxsummaries.pwc*. [Online] <https://taxsummaries.pwc.com/france/individual/other-tax-credits-and-incentives>.

—. France: Individual - Other taxes. *taxsummaries.pwc*. [Online] <https://taxsummaries.pwc.com/france/individual/other-taxes>.

—. France: Individual - Taxes on personal income. *taxsummaries.pwc*. [Online] <https://taxsummaries.pwc.com/france/individual/taxes-on-personal-income>.

—. Ireland - Individual - Other taxes. <https://taxsummaries.pwc>. [Online]

Zoznam grafov

Graf 1: Zložená daňová kvóta sledovaných štátov za roky 2015 - 2019	26
Graf 2: Daňový mix sledovaných štátov	29
Graf 3:Komponenty priamych daní.....	55
Graf 4: Komponenty sociálnych príspevkov	56
Graf 5: Daňové zaťaženie ekonomických faktorov	57
Graf 6: Komponenty implicitnej daňovej sadzby práce	58
Graf 7: Daňový klin pracovníkov s rôznymi úrovňami príjmu	59
Graf 8: Daňový klin pri zdanení bezdetných manželov a manželov s 2 deťmi.....	60

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Spoločné zdanenie domácnosti	38
Tabuľka 2: Sadzby dane z príjmov fyzických osôb.....	38
Tabuľka 3: Daň z majetku	41
Tabuľka 4: Daňové sadzby	47
Tabuľka 5: Príjmy oslobodené od dani pri osobách starších ako 65 rokov.....	48
Tabuľka 6: Daňové zľavy.....	48
Tabuľka 7: Sadzby uplatňované pri USC	53
Tabuľka 8: Sadzieb USC pri osobách nad 70 rokov	53